Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2026)0261

Έκθεση της Επιτροπής του 2025 για τη Σερβία

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Ιουλίου 2026 σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής του 2025 για τη Σερβία (2025/2255(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Σερβίας, αφετέρου[1], που τέθηκε σε ισχύ την 1η Σεπτεμβρίου 2013,

– έχοντας υπόψη ότι η Σερβία υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην ΕΕ στις 19 Δεκεμβρίου 2009,

– έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής, της 12ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Σερβίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (COM(2011)0668), την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 1ης Μαρτίου 2012, για τη χορήγηση στη Σερβία καθεστώτος υποψήφιας χώρας, και την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2013, για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τη Σερβία,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία των Βρυξελλών, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, και τη συμφωνία της Οχρίδας, της 18ης Μαρτίου 2023, καθώς και το παράρτημα εφαρμογής της,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη

---

1 ΕΕ L 278 της 18.10.2013, σ. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.

2 ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια[3],

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 19 και 20 Ιουνίου 2003,

– έχοντας υπόψη τις δηλώσεις των συνόδων κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων της 17ης Μαΐου 2018 στη Σόφια και της 6ης Μαΐου 2020 στο Ζάγκρεμπ,

– έχοντας υπόψη τη σύμβαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων, που κυρώθηκε από τη Σερβία το 2001, και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες, που κυρώθηκε από τη Σερβία το 2006,

– έχοντας υπόψη το τεχνικό ενημερωτικό σημείωμα της Διεθνούς Αμνηστίας που δημοσιεύτηκε στις 27 Μαρτίου 2025, με τίτλο «Serbia: journalists targeted with Pegasus spyware» [Σερβία: στοχοποίηση δημοσιογράφων με το κατασκοπευτικό λογισμικό Pegasus (EUR 70/9186/2025)], και το οποίο τεκμηριώνει τη στοχοποίηση ερευνητών δημοσιογράφων με το κατασκοπευτικό λογισμικό Pegasus,

– έχοντας υπόψη την έκθεση του οργανισμού Freedom House, του 2026, για την ελευθερία στον κόσμο, και συγκεκριμένα την ενότητα για τη Σερβία, η οποία δημοσιεύτηκε στις 19 Μαρτίου 2026,

– έχοντας υπόψη τον Παγκόσμιο Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου για το 2025, που δημοσιεύτηκε από την οργάνωση «Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα» στις 2 Μαΐου 2025,

– έχοντας υπόψη τη σύνοδο των ηγετών των Δυτικών Βαλκανίων, της 1ης Ιουλίου 2025, στα Σκόπια της Βόρειας Μακεδονίας, σχετικά με το σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση από τη σύνοδο κορυφής ΕΕ–Δυτικών Βαλκανίων της 17ης Δεκεμβρίου 2025,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας, της 16ης Δεκεμβρίου 2025, σχετικά με τη διεύρυνση,

– έχοντας υπόψη τη διαδικασία του Βερολίνου που ξεκίνησε στις 28 Αυγούστου 2014,

---

[3] ΕΕ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας της συνόδου κορυφής του 2025, που πραγματοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2025, σχετικά με τη διαδικασία του Βερολίνου,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0641),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Ιουλίου 2025, με τίτλο «Έκθεση του 2025 για το κράτος δικαίου – Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (COM(2025)0900), και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, με τίτλο «Έκθεση του 2025 για το κράτος δικαίου – Κεφάλαιο για την κατάσταση του κράτους δικαίου στη Σερβία» (SWD(2025)0931),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 4ης Νοεμβρίου 2025, με τίτλο «Ανακοίνωση σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ 2025» (COM(2025)0690), η οποία συνοδευόταν από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2025 για τη Σερβία» (SWD(2025)0755),

– έχοντας υπόψη την πρώτη συμφωνία σχετικά με τις αρχές που διέπουν την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ των κυβερνήσεων της Σερβίας και του Κοσόβου, της 19ης Απριλίου 2013, τις συμφωνίες της 25ης Αυγούστου 2015, καθώς και τον εν εξελίξει διάλογο υπό την αιγίδα της ΕΕ για την εξομάλυνση των σχέσεων των δύο αυτών χωρών,

– έχοντας υπόψη την τελική έκθεση της αποστολής παρατήρησης εκλογών του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη/Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΟΑΣΕ/ODIHR) σχετικά με τις πρόωρες βουλευτικές και προεδρικές εκλογές της 3ης Απριλίου 2022 στη Σερβία, η οποία δημοσιεύτηκε στις 19 Αυγούστου 2022,

– έχοντας υπόψη την τελική έκθεση της αποστολής εκλογικών παρατηρητών του ΟΑΣΕ/ODIHR σχετικά με τις πρόωρες βουλευτικές εκλογές της 17ης Δεκεμβρίου 2023 στη Σερβία, η οποία δημοσιεύτηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2024,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2006, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Μαρτίου του 2020, καθώς και τα συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης της 21ης και 22ας Ιουνίου 1993, γνωστά και ως κριτήρια της Κοπεγχάγης,

– έχοντας υπόψη τις δηλώσεις των ειδικών εισηγητών των Ηνωμένων Εθνών, της 4ης Αυγούστου 2025, σχετικά με την καταστολή του φοιτητικού κινήματος από τη σερβική κυβέρνηση,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 14 του σερβικού συντάγματος όσον αφορά την προστασία των εθνικών μειονοτήτων,

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τη Σερβία, και ιδίως το ψήφισμα της 22ας Οκτωβρίου 2025 σχετικά με την πόλωση και την εντεινόμενη καταστολή στη Σερβία έναν χρόνο μετά την τραγωδία του Novi Sad[4],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 11ης Μαρτίου 2026 σχετικά με τη στρατηγική διεύρυνσης της ΕΕ,

– έχοντας υπόψη την αποστολή της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων του Κοινοβουλίου στη Σερβία, από τις 22 έως τις 24 Ιανουαρίου 2026,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0163/2026),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεύρυνση αποτελεί βασικό εργαλείο εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και στρατηγική γεωπολιτική επένδυση στη μακροπρόθεσμη ειρήνη, σταθερότητα, ασφάλεια και ευημερία της ηπείρου·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διεύρυνσης, κάθε υποψήφια χώρα αξιολογείται με βάση τις επιδόσεις της όσον αφορά την εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, τον σεβασμό για τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες και δικαιώματα και την αταλάντευτη δέσμευση σε αυτές, την προστασία των μειονοτήτων, καθώς και την ευθυγράμμιση με την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υπάρχουν συντομότεροι δρόμοι για την προσχώρηση στην ΕΕ·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Σερβία πρέπει να καταβάλει πρόσθετες προσπάθειες για να ευθυγραμμίσει περαιτέρω την εξωτερική της πολιτική με την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ, καθώς ορισμένες ενέργειες, δηλώσεις και επαφές υψηλού επιπέδου, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής του Σέρβου Προέδρου στη στρατιωτική παρέλαση της 9ης Μαΐου 2025 στη Μόσχα, έρχονται σε αντίθεση με βασικές θέσεις εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τη Ρωσία·

---

4 ΕΕ C, C/2026/2098, 29.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2098/oj.

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ενωσιακές μεταρρυθμίσεις στη Σερβία έχουν επιβραδυνθεί σημαντικά ή έχουν υποχωρήσει σε ορισμένους βασικούς τομείς, ιδίως σε θεμελιώδεις τομείς της διαδικασίας προσχώρησης, όπως το κράτος δικαίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή έχει επισημάνει συνεχιζόμενες ελλείψεις στη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών· λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο 2 από τα 35 διαπραγματευτικά κεφάλαια έχουν κλείσει προσωρινά μέχρι σήμερα·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πολιτικά δικαιώματα και οι πολιτικές ελευθερίες υπονομεύονται σταθερά στη Σερβία τα τελευταία χρόνια από τον κυβερνώντα συνασπισμό, με πιέσεις στα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης, τον ακαδημαϊκό χώρο, τις εθνοτικές μειονότητες, την πολιτική αντιπολίτευση και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, και με παράλληλη συστηματική αποδυνάμωση των θεσμών, ενώ καθίστανται δυσδιάκριτες οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ πολιτικών φορέων, κράτους και μέσων ενημέρωσης·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Σερβία εξακολουθεί να αποτελεί κρίσιμο πεδίο μάχης για ξένες εκστρατείες παραπληροφόρησης, ιδίως από τη Ρωσία και την Κίνα, οι οποίες επιδιώκουν να δημιουργήσουν αφηγήματα κατά της Δύσης, πολλά από τα οποία παράγονται και διαδίδονται επίσης από εγχώριους παράγοντες· λαμβάνοντας υπόψη ότι ρωσικά προπαγανδιστικά μέσα, όπως το RT Balkan (πρώην Russia Today) και το Sputnik, λειτουργούν ελεύθερα στη Σερβία και ασκούν σημαντική επιρροή στη διαμόρφωση αφηγημάτων κατά της ΕΕ και της δημοκρατίας, διαδίδοντάς τα σε ολόκληρη την περιοχή· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εν λόγω αφηγήματα ενισχύονται από εθνικά μέσα ενημέρωσης που συνδέονται με το κράτος·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με ανεξάρτητη παρακολούθηση των μέσων ενημέρωσης το 2024, τα σερβικά μέσα ενημέρωσης έχουν επιδείξει συνεχή δημοκρατική οπισθοδρόμηση, με την κυβερνητική πλειοψηφία να καταλαμβάνει πάνω από το 90 % του χρόνου μετάδοσης ειδήσεων σε ώρες υψηλής τηλεθέασης στους εθνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς και να παρουσιάζεται κυρίως με ουδέτερο ή θετικό τρόπο, ενώ η αντιπολίτευση λαμβάνει λιγότερο από το 10 % του χρόνου μετάδοσης και παρουσιάζεται κατά κύριο λόγο με αρνητικό τρόπο·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, με το κεφάλαιο 23, η Σερβία πρέπει να καταδείξει πραγματικές βελτιώσεις στην αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η θρησκευτική ελευθερία αποτελεί βασική ευρωπαϊκή αξία και θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Σερβία υποχρεούται να σέβεται και να εγγυάται την ελευθερία αυτή για όλα τα άτομα που διαμένουν στην επικράτειά της, σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις της και τις υποχρεώσεις της στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινωνική κατάσταση στη Σερβία παραμένει δύσκολη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η UNICEF σημειώνει πως η Σερβία συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών της Ευρώπης με τις χειρότερες επιδόσεις στον τομέα της ισότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 13,6 % του πληθυσμού αντιμετώπισε σοβαρή υλική και κοινωνική στέρηση το 2024, ότι το ποσοστό κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού ήταν 27,2 % το 2023 και ότι το ποσοστό ανεργίας των νέων ανήλθε στο 24,5 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγροτικοί πληθυσμοί παραμένουν ιδιαίτερα ευάλωτοι·

I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ παραμένει ο κύριος εμπορικός εταίρος της Σερβίας, αντιπροσωπεύοντας το 58,3 % του συνολικού εμπορίου της Σερβίας το 2024, καθώς και η κύρια πηγή επενδύσεών της και ο μεγαλύτερος πάροχος χρηματοδοτικής βοήθειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ παραμένει, με μεγάλη διαφορά, η μεγαλύτερη πηγή εμβασμάτων, τα οποία αποστέλλονται από Σέρβους που εργάζονται στην ΕΕ, και ότι τα εμβάσματα αυτά αποτελούν κρίσιμη και σταθερή πηγή εισοδήματος για πολλά σερβικά νοικοκυριά, διαδραματίζοντας σημαντικό ρόλο στην οικονομία της χώρας·

Δέσμευση για προσχώρηση στην ΕΕ

1. τονίζει ότι η πρόοδος στην πορεία προς την προσχώρηση στην ΕΕ — μια πραγματικά αξιοκρατική διαδικασία— εξαρτάται από τον πλήρη σεβασμό των αξιών της ΕΕ και την προσήλωση στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, τα οποία κατοχυρώνονται όλα στα κριτήρια της Κοπεγχάγης· τονίζει ότι αυτό συνεπάγεται όχι μόνο την έγκριση μεταρρυθμίσεων, αλλά και την πλήρη και διεξοδική εφαρμογή τους, καθώς το επίμονο χάσμα μεταξύ της νομοθετικής ευθυγράμμισης και της αποτελεσματικής εφαρμογής εξακολουθεί να υπονομεύει την πρόοδο της Σερβίας· τονίζει ότι η πορεία κάθε χώρας προς την ένταξη στην ΕΕ πρέπει να αξιολογείται με βάση τις επιδόσεις της εκάστοτε χώρας και ότι καμία χώρα δεν θα πρέπει να συνδέεται με άλλη ή να αντιμετωπίζεται ως μέρος ενός συνόλου· υπογραμμίζει ότι δεν μπορούν να υπάρξουν εκπτώσεις στις αξίες και τις θεμελιώδεις αρχές της ΕΕ, καθώς η προσχώρηση στην ΕΕ αποτελεί τεχνική και πολιτική διαδικασία·

2. σημειώνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής, του 2025, υπήρξε ένα επίπεδο προετοιμασίας και μερικής εφαρμογής των συστάσεων της Επιτροπής· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για το γεγονός ότι οι βασικές δεσμεύσεις της Σερβίας, όπως περιγράφονται στο ανεπίσημο έγγραφό της, του Νοεμβρίου του 2024, με στόχο την αντιμετώπιση των εκκρεμών εμποδίων για το άνοιγμα της ομάδας κεφαλαίων 3, παραμένουν σε μεγάλο βαθμό ανεκπλήρωτες· εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, τη λύπη του για την πρόσφατη εμπρηστική ρητορική της κυβέρνησης, η οποία στοχοποιεί τις χώρες που δεν υποστήριξαν το άνοιγμα της ομάδας κεφαλαίων 3·

3. τονίζει ότι η αξιοπιστία της διαδικασίας διεύρυνσης πρέπει να διατηρηθεί με την εφαρμογή αυστηρών και δίκαιων προϋποθέσεων, με παράλληλη διασφάλιση ότι οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες αναγνωρίζονται δεόντως, κατά περίπτωση·

4. υπενθυμίζει τη δεδηλωμένη δέσμευση της Σερβίας για προσχώρηση στην ΕΕ ως στρατηγικό της στόχο, αλλά σημειώνει ότι τέτοιου είδους δεσμεύσεις συχνά δεν έχουν αντίκρισμα στην πράξη, όπως αποδεικνύεται, για παράδειγμα, από την απουσία των υψηλόβαθμων εκπροσώπων της Σερβίας στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων τον Δεκέμβριο του 2025· τονίζει ότι αυτή η συνεχιζόμενη απόκλιση καθιστά αναγκαία την αποσαφήνιση της ευρωπαϊκής πορείας της Σερβίας· καλεί τη Σερβία να επιδείξει έμπρακτα τη σταθερή της προσήλωση στις αξίες και τα πρότυπα της ΕΕ και να τηρεί με συνέπεια τη δέσμευσή της για ένταξη στην ΕΕ·

5. τονίζει εκ νέου τη στρατηγική σημασία των Δυτικών Βαλκανίων, στο τρέχον γεωπολιτικό πλαίσιο, για την ασφάλεια και τη σταθερότητα της ΕΕ στο σύνολό της· επισημαίνει ότι, λόγω του μεγέθους και της γεωπολιτικής της θέσης, η Σερβία έχει άμεσο αντίκτυπο στη συνολική σταθερότητα της περιοχής· καταδικάζει, ως εκ τούτου, την προσπάθεια της Σερβίας να δημιουργήσει μια σφαίρα επιρροής και τις δραστηριότητές της που υπονομεύουν την κυριαρχία των γειτονικών χωρών·

6. επαναλαμβάνει τη σημαντική ανάγκη να επιδείξει η Σερβία με σαφήνεια και συνέπεια τον γεωπολιτικό προσανατολισμό της προς την ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της πλήρους ευθυγράμμισής της με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της ΕΕ, ιδίως με τα περιοριστικά μέτρα που έλαβε η ΕΕ στο πλαίσιο του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, και εκφράζει τη σοβαρή ανησυχία του για το γεγονός ότι η Σερβία εξακολουθεί να μην ευθυγραμμίζεται πλήρως με την ΚΕΠΠΑ της ΕΕ· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Σερβία είναι μεταξύ των υποψήφιων χωρών που επιδεικνύουν τη μικρότερη ευθυγράμμιση στον τομέα αυτόν· σημειώνει ότι η έλλειψη ευθυγράμμισης της Σερβίας με την εξωτερική πολιτική της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της μη έγκρισης περιοριστικών μέτρων, δεν συνάδει με έναν από τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού για τη διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης[5]· επαναλαμβάνει την άποψή του ότι η πλήρης ευθυγράμμιση παραμένει αδιαπραγμάτευτη απαίτηση για την προσχώρηση· εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόσφατη ευθυγράμμιση της Σερβίας με τις αποφάσεις

---

5 Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια (ΕΕ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj).

(ΚΕΠΠΑ) 2026/438[6] και (ΕΕ) 2025/490[7] του Συμβουλίου, αλλά επαναλαμβάνει ότι η επιλεκτική ευθυγράμμιση είναι ανεπαρκής·

7. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι η Σερβία εξακολουθεί να έχει στενούς δεσμούς και εμβαθύνει την εταιρική της σχέση με τη Ρωσία, γεγονός που εγείρει ανησυχίες σχετικά με τον στρατηγικό της προσανατολισμό και υπονομεύει την αξιοπιστία της πορείας προς την προσχώρηση στην ΕΕ· τονίζει ότι η ευρωπαϊκή πορεία της Σερβίας απαιτεί σαφή στρατηγική επιλογή· υπογραμμίζει ότι μια πολιτική εξισορρόπησης μεταξύ της ΕΕ και άλλων γεωπολιτικών παραγόντων δεν είναι συμβατή με την πολιτική εμπιστοσύνη που αναμένεται από μια υποψήφια χώρα· καλεί τις σερβικές αρχές να απέχουν από δημόσια μηνύματα και ενέργειες που αντιβαίνουν σε βασικές θέσεις της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της ΕΕ·

8. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τις επενδύσεις της Ρωσίας και της Κίνας στη Σερβία και την αυξανόμενη επιρροή τους στις πολιτικές και οικονομικές διαδικασίες στην περιοχή· καταδικάζει την επίσκεψη υψηλού επιπέδου που πραγματοποίησε στο Βελιγράδι τον Μάρτιο του 2026 ο υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης της Ρωσικής Ομοσπονδίας, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο κυρώσεων της ΕΕ· ζητεί το άμεσο κλείσιμο του αποκαλούμενου Ρωσοσερβικού Ανθρωπιστικού Κέντρου στη Niš, το οποίο λειτουργεί ως βάση της ρωσικής στρατιωτικής υπηρεσίας πληροφοριών GRU στο έδαφος υποψήφιας χώρας, και παροτρύνει τη Σερβία να τερματίσει κάθε στρατιωτική συνεργασία με τη Ρωσία, καθώς αυτή εγείρει θεμιτά ερωτήματα σχετικά με τον στρατηγικό προσανατολισμό της Σερβίας και την ευθυγράμμισή της με τα συμφέροντα ασφάλειας της ΕΕ· καταδικάζει τις ρωσικές δραστηριότητες εξωτερικής παρέμβασης στη Σερβία· υπενθυμίζει ότι η Σερβία χρησιμοποιείται ενεργά ως περιφερειακή βάση για τη διάδοση εκστρατειών παραπληροφόρησης και εσφαλμένης πληροφόρησης σε ολόκληρη την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων·

---

6 Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2026/438 του Συμβουλίου, της 23ης Φεβρουαρίου 2026, για την τροποποίηση της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2022/266 σχετικά με περιοριστικά μέτρα ως απάντηση στην παράνομη αναγνώριση, κατοχή ή προσάρτηση από τη Ρωσική Ομοσπονδία ορισμένων εκτός κυβερνητικού ελέγχου περιοχών της Ουκρανίας (ΕΕ L, 2026/438, 23.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/438/oj).

7 Απόφαση (ΕΕ) 2025/490 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2025, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της συμφωνίας για τη συμμετοχή της Δημοκρατίας της Κροατίας στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και τριών συναφών συμφωνιών (ΕΕ L, 2025/490, 18.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/490/oj).

9. εκφράζει την ανησυχία του για τη συνεχιζόμενη στρατιωτική ενίσχυση της Σερβίας, σε συνδυασμό με την ολοένα και πιο εχθρική ρητορική προς τις γειτονικές χώρες, καθώς και για την εμβάθυνση της συνεργασίας της Σερβίας με την Κίνα στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, συμπεριλαμβανομένων των ασκήσεων ειδικών δυνάμεων και της επέκτασης των στρατηγικών συμφωνιών, καθώς και για την αυξανόμενη παρουσία κινεζικής τεχνολογίας ασφάλειας και επιτήρησης· καταδικάζει απερίφραστα την πρόσφατη αγορά κινεζικών βαλλιστικών πυραύλων αέρος-εδάφους CM-400AKG από τη Σερβία· προειδοποιεί ότι η εν λόγω στρατιωτική ενίσχυση μεταβάλλει την περιφερειακή ισορροπία ασφάλειας και υπονομεύει την περιφερειακή σταθερότητα και τις σχέσεις καλής γειτονίας με τα γειτονικά κράτη μέλη του ΝΑΤΟ· τονίζει ότι οι εν λόγω δημόσιες συμβάσεις έρχονται σε αντίθεση με την ΚΕΠΠΑ της ΕΕ και εγείρουν σοβαρά ερωτήματα σχετικά με τον γεωπολιτικό προσανατολισμό της Σερβίας· υπογραμμίζει ότι οι σημαντικές αμυντικές προμήθειες από αυταρχικά κράτη που είναι στρατηγικοί ανταγωνιστές της ΕΕ εγείρουν την ανάγκη για πλήρη διαφάνεια και προσεκτική αξιολόγηση των σχετικών επιπτώσεων στην περιφερειακή σταθερότητα, τη διαλειτουργικότητα και τον δεδηλωμένο ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Σερβίας· σημειώνει με ανησυχία το πρόσφατο μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του σερβικού κυβερνώντος κόμματος και του Κομμουνιστικού Κόμματος Κίνας, το οποίο εγείρει περαιτέρω ερωτήματα σχετικά με τη στρατηγική δέσμευση της Σερβίας να συνεχίσει την πορεία της προς την ΕΕ·

10. καταδικάζει το γεγονός ότι η Σερβία έχει καταστεί βάση για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων δολιοφθοράς από τις ρωσικές υπηρεσίες πληροφοριών στην Ευρώπη· εκφράζει σοβαρή ανησυχία για αξιόπιστες αναφορές σύμφωνα με τις οποίες η Σερβία έχει αναδειχθεί σε βασικό επιχειρησιακό κόμβο για ρωσικές υβριδικές δραστηριότητες και δραστηριότητες αποσταθεροποίησης στην Ευρώπη· σημειώνει, ειδικότερα, τεκμηριωμένες περιπτώσεις στις οποίες άτομα που στρατολογήθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν από παράγοντες που συνδέονται με τις ρωσικές υπηρεσίες πληροφοριών πραγματοποίησαν συντονισμένες προκλήσεις και πράξεις με στόχο την υποκίνηση εθνοτικών και θρησκευτικών εντάσεων εντός των κρατών μελών της ΕΕ· σημειώνει, επιπλέον, τις αναφορές για οργανωμένα δίκτυα που λειτουργούν από το σερβικό έδαφος, μεταξύ άλλων για την κατάρτιση και την τοποθέτηση ατόμων για αποσταθεροποιητικές ενέργειες σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και στις γειτονικές χώρες της ΕΕ· καλεί τις σερβικές αρχές να λάβουν άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για τη διερεύνηση, την πρόληψη και τη δίωξη τέτοιων δραστηριοτήτων·

11. εκφράζει τη λύπη του για την αποχή της Σερβίας από το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, του Φεβρουαρίου του 2026, υπέρ μιας δίκαιης και διαρκούς ειρήνης στην Ουκρανία· θεωρεί ότι η στάση αυτή σε τέτοιες ψηφοφορίες αποδυναμώνει

περαιτέρω την εμπιστοσύνη στη στρατηγική δέσμευση της Σερβίας στην ευρωπαϊκή πορεία·

12. εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι η Σερβία διατηρεί καθεστώς παρατηρητή στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Οργάνωσης του Συμφώνου Συλλογικής Ασφάλειας, μιας δομής ασφάλειας υπό την ηγεσία της Ρωσικής Ομοσπονδίας, και εξακολουθεί να εφαρμόζει συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με την Ευρασιατική Οικονομική Ένωση·

13. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Σερβία έχει σημειώσει περιορισμένη ή μηδενική πρόοδο όσον αφορά την εκπλήρωση των κριτηρίων αξιολόγησης για την προσχώρηση στην ΕΕ σε πολλά άλλα διαπραγματευτικά κεφάλαια· λαμβάνει υπό σημείωση τη συγκρότηση της επιχειρησιακής ομάδας που έχει ως στόχο την επιτάχυνση της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την ΕΕ· καλεί τη Σερβία να επιδείξει συγκεκριμένα και ολοκληρωμένα μέτρα που να καταδεικνύουν τη δέσμευση της χώρας να εφαρμόσει τις μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για την πορεία προσχώρησης στην ΕΕ· επαναλαμβάνει ότι οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με τη Σερβία θα πρέπει να προχωρήσουν μόνον όταν ευθυγραμμιστεί η Σερβία με τις κυρώσεις της ΕΕ κατά της Ρωσίας και εάν σημειωθεί απτή και διαρκής πρόοδος στην ομάδα κεφαλαίων «Θεμελιώδη πεδία», ιδίως όσον αφορά το κράτος δικαίου, τις ελεύθερες και δίκαιες εκλογές, την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών· καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει αυστηρά την αρχή «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές» και να μεριμνά ώστε κάθε σημαντική οπισθοδρόμηση να αποτυπώνεται στον ρυθμό και την ένταση της χρηματοδοτικής στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο των προενταξιακών μέσων·

14. επαναλαμβάνει ότι η προσχώρηση στην ΕΕ είναι μια διαδικασία που αφορά το σύνολο της κοινωνίας και καλεί τη σερβική κυβέρνηση να προβάλει στον σερβικό πληθυσμό τη σημασία, τα οφέλη και τις υποχρεώσεις της προσχώρησης στην ΕΕ, της οικονομικής στήριξης της ΕΕ και των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την προσχώρηση· καλεί την ΕΕ και τα θεσμικά της όργανα να ενισχύσουν τις προσπάθειες επικοινωνίας και προβολής τους στη Σερβία, προκειμένου να αναδειχθούν καλύτερα ο αντίκτυπος και τα οφέλη της στήριξης της ΕΕ·

15. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τη Σερβία να σημειώσει αξιόπιστη πρόοδο και να εντείνει τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό και το εσωτερικό, συμπεριλαμβανομένων της παραπληροφόρησης και της ρητορικής

κατά της ΕΕ και κατά της Δύσης, οι οποίες έχουν αρνητικό αντίκτυπο και σε ολόκληρη την περιοχή εκτός από τη Σερβία·

16. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η στήριξη για την προσχώρηση της Σερβίας στην ΕΕ βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο, κάτι το οποίο είναι αποτέλεσμα ενός μακροχρόνιου παραπλανητικού αφηγήματος κατά της ΕΕ που διαδίδεται από τα ελεγχόμενα από την κυβέρνηση μέσα ενημέρωσης και από ορισμένους ανώτερους Σέρβους αξιωματούχους και μέλη του κυβερνώντος κόμματος, μεταξύ άλλων και στο υψηλότερο επίπεδο· καλεί τη Σερβία να καταπολεμήσει την παραπληροφόρηση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, και, ειδικότερα, να σταματήσει τις δικές της κρατικά χρηματοδοτούμενες εκστρατείες παραπληροφόρησης, προωθώντας παράλληλα έναν συνεπή και εποικοδομητικό προσανατολισμό προς την ΕΕ· καλεί την ΕΕ να ενισχύσει τη συνεργασία με σερβικές μη κυβερνητικές οργανώσεις για την ενδυνάμωση της δημοκρατικής ανθεκτικότητας και την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών· εκφράζει τη βαθιά του λύπη για το γεγονός ότι συνεχίζονται με συνέπεια και συστηματικότητα τα αφηγήματα κατά της Δύσης στα σερβικά μέσα ενημέρωσης, στο πλαίσιο των οποίων η ΕΕ παρουσιάζεται κυρίως υπό αρνητικό πρίσμα, ενώ η Ρωσία, η Κίνα και, όλο και περισσότερο, οι Ηνωμένες Πολιτείες απεικονίζονται με θετικό τρόπο·

17. σημειώνει με ιδιαίτερη ανησυχία τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι η Σερβία δεν έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό· καλεί τη Σερβία να εγκρίνει και να εφαρμόσει, χωρίς καθυστέρηση, ένα ολοκληρωμένο εθνικό πλαίσιο για τη δημοκρατική ανθεκτικότητα, το οποίο θα περιλαμβάνει σαφείς θεσμικές αρμοδιότητες, τακτική δημόσια υποβολή εκθέσεων και προστασία των ανεξάρτητων εποπτικών φορέων· ενθαρρύνει την ΕΕ να ενισχύσει τη στρατηγική της επικοινωνία και παρουσία στη Σερβία, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα αφηγήματα κατά της ΕΕ· καλεί τις σερβικές αρχές να διερευνήσουν και να εξαρθρώσουν τυχόν δίκτυα παραπληροφόρησης που λειτουργούν από σερβικό έδαφος, και να ενισχύσουν τη συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες εταίρους για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών και εξωτερικών παρεμβάσεων· παροτρύνει την Επιτροπή να ζητήσει διευκρινίσεις από τις οικείες διαδικτυακές πλατφόρμες σχετικά με την αναστολή λειτουργίας ορισμένων προφίλ μέσων ενημέρωσης που είναι γνωστό ότι επικρίνουν τη σερβική κυβέρνηση·

18. απορρίπτει κατηγορηματικά όλους τους ισχυρισμούς Σέρβων αξιωματούχων ότι η ΕΕ και ορισμένα από τα κράτη μέλη της εμπλέκονται στην κινητοποίηση των φοιτητικών διαμαρτυριών που ξεκίνησαν τον Νοέμβριο του 2024 με στόχο την πυροδότηση μιας «έγχρωμης επανάστασης»· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ανώτατοι κρατικοί αξιωματούχοι διαδίδουν ενεργά θεωρίες συνωμοσίας ότι η κατάρρευση ενός στέγαστρου ήταν πράξη

δολιοφθοράς ή τρομοκρατική επίθεση που διαπράχθηκε και υποστηρίχθηκε από κράτη μέλη της ΕΕ· επαναλαμβάνει ότι καταδικάζει απερίφραστα την παράνομη σύλληψη και απέλαση πολιτών της ΕΕ που προέβησαν σε δηλώσεις υπέρ των διαδηλωτών φοιτητών· απορρίπτει επίσης τους αβάσιμους ισχυρισμούς των σερβικών αρχών ότι η Κροατία παρενέβη και συμμετείχε στη διεξαγωγή των τοπικών εκλογών τον Μάρτιο του 2026· καταδικάζει όλους αυτούς τους ψευδείς ισχυρισμούς·

19. καταδικάζει την απαράδεκτη συμπεριφορά, τις προσβολές, τις συκοφαντικές επιθέσεις και τη ρητορική μίσους που στρέφεται κατά βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλων πολιτικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων μελών της αποστολής της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων στη Σερβία τον Ιανουάριο του 2026· εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, τη λύπη του για τις δηλώσεις του Προέδρου της Σερβίας, τον Σεπτέμβριο του 2025, στις οποίες αναφέρθηκε σε βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με απαξιωτικούς όρους·

20. εκφράζει εκ νέου την ανησυχία του όσον αφορά την κατευναστική προσέγγιση της Επιτροπής έναντι της Σερβίας σε ένα πλαίσιο πολυετούς οπισθοδρόμησης του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη χώρα, καθώς και αποσταθεροποιητικής επιρροής της χώρας σε ολόκληρη την περιοχή· παροτρύνει την Επιτροπή να προασπίσει τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ χρησιμοποιώντας σαφέστερη γλώσσα προς τη Σερβία και αντιμετωπίζοντας με συνέπεια τις σημαντικές ελλείψεις της, την έλλειψη προόδου ή ακόμη και την οπισθοδρόμηση· εκφράζει την ικανοποίησή του για την αρχική βελτίωση που σημειώθηκε όσον αφορά την αντιμετώπιση των ελλείψεων της Σερβίας από την Επίτροπο Διεύρυνσης και για την εξαγγελθείσα αναστολή των κονδυλίων που προορίζονται για τη Σερβία, λόγω συγκεκριμένων νομοθετικών μεταρρυθμίσεων· προειδοποιεί ότι η Σερβία ενδέχεται να επιχειρήσει, με συστηματικό τρόπο, να παρεμποδίσει την επιτάχυνση της προόδου των γειτονικών χωρών προς την προσχώρηση στην ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο της δικής της στασιμότητας στην ενταξιακή πορεία· καλεί τη Σερβία να ευθυγραμμίσει στενότερα την πολιτική θεωρήσεων που εφαρμόζει, με τον ενωσιακό κατάλογο τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης·

Δημοκρατία και κράτος δικαίου

21. εκφράζει την ανησυχία του για την επιδεινούμενη πολιτική κρίση στη Σερβία στο πλαίσιο των μαζικών διαδηλώσεων που πραγματοποιούνται σε ολόκληρη τη χώρα από τον Νοέμβριο του 2024 και οι οποίες αντικατοπτρίζουν την αντίδραση του σερβικού λαού στη συστημική διαφθορά και την έλλειψη λογοδοσίας και διαφάνειας στη χώρα· σημειώνει ότι η διερευνητική αποστολή του Κοινοβουλίου τον Ιανουάριο του 2026 εντόπισε ως βασικούς

παράγοντες που συμβάλλουν στην ενίσχυση της πόλωσης, τον περιορισμένο κοινοβουλευτικό διάλογο και την αποδυνάμωση της εμπιστοσύνης στους θεσμούς· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι εξακολουθεί να επικρατεί διαφθορά σε πολλούς τομείς, και ότι για να σημειωθεί πρόοδος, απαιτείται ισχυρή πολιτική βούληση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαφθοράς, καθώς και ισχυρή αντίδραση από πλευράς ποινικής δικαιοσύνης στη διαφθορά υψηλού επιπέδου·

22. σημειώνει με ανησυχία ότι η Σερβία κατέγραψε τη χειρότερη βαθμολογία της εδώ και δύο δεκαετίες στον δείκτη αντίληψης της διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας για το 2025· θεωρεί ότι αυτό αποτελεί περαιτέρω προειδοποιητική ένδειξη για την αδυναμία των θεσμών και την ανεπάρκεια της λογοδοσίας· επιδοκιμάζει την έγκριση της εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς για την περίοδο 2024-2026· καλεί τις σερβικές αρχές να διασφαλίσουν την πλήρη συμμόρφωση με τις συστάσεις του σερβικού συμβουλίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς· εκφράζει ανησυχίες σχετικά με την ανεξαρτησία της σερβικής υπηρεσίας για την πρόληψη της διαφθοράς·

23. σημειώνει ότι οι έρευνες που συνδέονται με την κατάρρευση του στέγαστρου του σιδηροδρομικού σταθμού του Novi Sad το 2024 βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη, και εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος· εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά την έρευνα, συμπεριλαμβανομένων των αντιφατικών δηλώσεων αξιωματούχων, καθώς και της πιθανής παραποίησης αποδεικτικών στοιχείων ή της αμέλειας στη διαβίβασή τους· καταδικάζει απερίφραστα κάθε αθέμιτη επιρροή την οποία αντιμετωπίζει η εισαγγελική αρχή που είναι υπεύθυνη για την υπόθεση· επαναλαμβάνει την έκκλησή του για πλήρη διαφάνεια, λογοδοσία και δικαστική ανεξαρτησία καθ’ όλη τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας·

24. επαναλαμβάνει ότι η τραγωδία του Novi Sad έχει αποκαλύψει περαιτέρω διαρθρωτικές αδυναμίες στη δημόσια διοίκηση, τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και το κράτος δικαίου στη Σερβία, οι οποίες εξακολουθούν να αποτελούν βασικούς τομείς μεταρρυθμίσεων για κάθε υποψήφια χώρα που φιλοδοξεί να προσχωρήσει στην ΕΕ· προειδοποιεί ότι παρατηρείται κατ’ επανάληψη το φαινόμενο ανάθεσης κρατικών συμβάσεων σε κινεζικές εταιρείες και εκτέλεσής τους χωρίς επαρκή διαφάνεια, δημόσιο έλεγχο και λογοδοσία, και τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με τα πρότυπα και τις αρχές της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις·

25. πιστεύει ότι ο καλύτερος τρόπος για την επίλυση της πολιτικής κρίσης στη Σερβία είναι η διεξαγωγή πραγματικά ελεύθερων και δίκαιων εκλογών· ζητεί την πλήρη, διαφανή και συμπεριληπτική εφαρμογή όλων των συστάσεων του ODIHR και τονίζει ότι αυτό

απαιτεί, μεταξύ άλλων, τον τερματισμό της άσκησης πίεσης στους ψηφοφόρους, συμπεριλαμβανομένων του εκφοβισμού και της εξαγοράς ψήφων, την αποτελεσματική πρόληψη της κατάχρησης δημόσιων και διοικητικών πόρων, ισότιμους όρους ανταγωνισμού για όλους τους πολιτικούς παράγοντες, μέτρα για την αντιμετώπιση της μεροληψίας στα μέσα ενημέρωσης, και τον τερματισμό της ατιμωρησίας για εκλογικές παρατυπίες και συναφή εγκλήματα, όπως έχουν επανειλημμένα επισημάνει το ODIHR και η Επιτροπή·

26. καταδικάζει απερίφραστα το εχθρικό περιβάλλον γύρω από τις τοπικές εκλογές που διεξήχθησαν σε 10 δήμους στις 29 Μαρτίου 2026, καθώς αποστολές παρατήρησης ανέφεραν πολλά βίαια επεισόδια, απειλές και παρατυπίες στις ψηφοφορίες, μεταξύ των οποίων περιστατικά εκφοβισμού και άσκησης πίεσης στους ψηφοφόρους, επιθέσεις κατά δημοσιογράφων, φοιτητών, ακτιβιστών και παρατηρητών, βία γύρω από τα εκλογικά τμήματα, παράλληλοι εκλογικοί κατάλογοι και μητρώα ψηφοφόρων, εξαγορά ψήφων, μεταφορά ψηφοφόρων από άλλες πόλεις στα εκλογικά τμήματα, επιθέσεις στα γραφεία κομμάτων της αντιπολίτευσης, κατάχρηση διοικητικών πόρων και έλλειψη ισότιμων όρων ανταγωνισμού· καλεί τις εθνικές αρχές να διασφαλίσουν τη λογοδοσία μέσω αποφασιστικής, ενδελεχούς και διαφανούς έρευνας· σημειώνει το υψηλό ποσοστό συμμετοχής των ψηφοφόρων ως θετική ένδειξη συμμετοχής των πολιτών στα κοινά· τονίζει ότι οι ελεύθερες και δίκαιες εκλογές απαιτούν αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος εκλογικής πληροφόρησης από συγκεκαλυμμένη επιρροή, συντονισμένη παραπληροφόρηση και κατάχρηση διαρθρωτικών πλεονεκτημάτων από κατεστημένους φορείς· καταδικάζει το κλίμα διάχυτης βίας και εκφοβισμού που παρατηρείται τακτικά κατά τη διάρκεια των εκλογικών περιόδων στη Σερβία, όπου τόσο οι δημοσιογράφοι όσο και οι πολίτες αντιμετωπίζουν συστηματική παρεμπόδιση, σωματικές απειλές και άμεσες επιθέσεις, γεγονός που συνιστά σοβαρή επιδείνωση του δημοκρατικού κλίματος, με τις αρχές επιβολής του νόμου να μην παρεμβαίνουν σε πολλές περιπτώσεις·

27. επαναλαμβάνει τις εκκλήσεις του για ενδελεχή και πλήρη εφαρμογή του νόμου περί ενιαίου εκλογικού μητρώου, μεταξύ άλλων όσον αφορά την τήρηση των νόμιμων προθεσμιών και τη διασφάλιση πλήρους και αποτελεσματικής συνεργασίας όλων των σχετικών κρατικών θεσμικών οργάνων στον έλεγχο του μητρώου· υπενθυμίζει ότι η βελτίωση του εκλογικού μητρώου εξακολουθεί να αποτελεί βασική σύσταση του ODIHR και προϋπόθεση για αξιόπιστες εκλογές· υπογραμμίζει ότι η ορθή εφαρμογή των μέτρων αυτών είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της εμπιστοσύνης του κοινού στην ακρίβεια και την ακεραιότητα του εκλογικού μητρώου και, κατ' επέκταση, της εμπιστοσύνης του κοινού στην εκλογική διαδικασία·

28. εκφράζει τη λύπη του για την αύξηση της βίας, των σωματικών επιθέσεων, της παράνομης παρακολούθησης και του εκφοβισμού που

υφίστανται οι δημοσιογράφοι, με τα περιστατικά αυτά να κορυφώνονται κατά τις τοπικές εκλογές του Μαρτίου του 2026 και να διαπράττονται από κουκουλοφόρους· ζητεί να ενισχυθεί η λογοδοσία και να διωχθούν οι δράστες· τονίζει εκ νέου τη σημασία της ελευθερίας του Τύπου για τις υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ χώρες·

29. εκφράζει την ανησυχία του για τον αυξανόμενο ρόλο της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό και των ξένων κυβερνοεπιχειρήσεων και παρεμβάσεων στις δημοκρατικές εκλογικές διαδικασίες της Σερβίας·

30. σημειώνει με ανησυχία τις συνεχιζόμενες συντακτικές αλλαγές στα μέσα ενημέρωσης και καταδικάζει την αυξημένη πίεση στους εναπομείναντες ανεξάρτητους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης διαδικασίας άλωσης των μέσων ενημέρωσης· καταδικάζει τη συνεχιζόμενη λειτουργία των RT Balkan και Sputnik Srbija, που χρησιμοποιούνται για τη διάδοση φιλορωσικών αφηγημάτων και παραπληροφόρησης σε ολόκληρη την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων· υπενθυμίζει ότι τα δίκτυα αυτά χρησιμοποιούνται για την παράκαμψη των ευρωπαϊκών κυρώσεων κατά της Ρωσίας· προτρέπει τις σερβικές αρχές να αντιμετωπίσουν τις υβριδικές απειλές και να ευθυγραμμιστούν πλήρως με την απόφαση του Συμβουλίου όσον αφορά την αναστολή των ραδιοτηλεοπτικών δραστηριοτήτων των Sputnik και RT·

31. εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για τις τροπολογίες που ενέκρινε η Εθνοσυνέλευση στις 28 Ιανουαρίου 2026, και οι οποίες αφορούν την τροποποίηση βασικών δικαστικών νόμων με επείγουσα διαδικασία, χωρίς δημόσια διαβούλευση, συμμετοχή δικαστικών οργάνων ή επαρκή αιτιολόγηση· τονίζει ότι αυτό συνιστά άλλη μία σοβαρή οπισθοδρόμηση στην πορεία της Σερβίας προς την προσχώρηση στην ΕΕ, καθώς αποδυναμώνει περαιτέρω την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας και την αυτονομία των εισαγγελέων· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι λεγόμενοι «νόμοι Mrdić» έχουν ήδη εφαρμοστεί με την απομάκρυνση των εισαγγελέων για το οργανωμένο έγκλημα, με αποτέλεσμα να αντιστραφεί η πρόοδος που είχε επιτευχθεί στις δικαστικές μεταρρυθμίσεις μετά τη συνταγματική μεταρρύθμιση του 2022, και να καταστεί άνευ αντικειμένου η έκκληση για μεταγενέστερη ανάκλησή τους· σημειώνει ότι η εφαρμογή των εν λόγω τροποποιήσεων έχει διακοπεί· ζητεί την επείγουσα αναθεώρησή τους, σε πλήρη συμφωνία με τις συστάσεις της γνωμοδότησης της Επιτροπής της Βενετίας, και παροτρύνει τις σερβικές αρχές να υποβάλουν σαφές χρονοδιάγραμμα για την αποκατάσταση των εγγυήσεων ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης· παροτρύνει την Επιτροπή να σταματήσει τις περαιτέρω εκταμιεύσεις κονδυλίων για τη Σερβία στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, λόγω της έγκρισης των τροποποιήσεων·

32. εκφράζει σοβαρή ανησυχία για το γεγονός ότι δεν υπάρχει συνέχεια στην αποτελεσματική συνεργασία της Σερβίας με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust), καθώς η Σερβία δεν διόρισε εγκαίρως εισαγγελέα-σύνδεσμο, γεγονός που οδήγησε στο προσωρινό κλείσιμο του γραφείου συνδέσμου του Οργανισμού και επηρέασε αρνητικά τη συνεχιζόμενη συνεργασία, με αποτέλεσμα, σύμφωνα με πληροφορίες, να μείνουν στάσιμες ή να επηρεαστούν πάνω από 200 υποθέσεις· λαμβάνει υπό σημείωση τον εκ νέου διορισμό του εισαγγελέα-συνδέσμου στην Eurojust και παροτρύνει τη Σερβία να συνεχίσει την κατάλληλη δικαστική συνεργασία και να αντιμετωπίζει τη δικαστική συνεργασία με τους οργανισμούς της ΕΕ ως βασική υποχρέωση για την προσχώρηση· καλεί τις σερβικές αρχές να διασφαλίσουν την πλήρη και συνεπή συνεργασία ως προϋπόθεση για την περαιτέρω εκταμίευση κονδυλίων·

33. εκφράζει περαιτέρω ανησυχία για τις αυξανόμενες περιπτώσεις αθέμιτης επιρροής στη δικαστική εξουσία στη Σερβία, στις οποίες περιλαμβάνονται δημόσιες επιθέσεις κατά δικαστών και εισαγγελέων, πολιτικές δηλώσεις που υπονομεύουν την ανεξαρτησία τους, και προσπάθειες άσκησης πίεσης με θεσμικά και νομοθετικά μέσα· προειδοποιεί ότι τέτοιες πρακτικές ενέχουν τον κίνδυνο να προκαλέσουν αποτρεπτικό αποτέλεσμα στην ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων και να υπονομεύσουν περαιτέρω την εμπιστοσύνη του κοινού στο δικαστικό σύστημα· υπογραμμίζει ότι η ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας πρέπει να προστατεύεται αποτελεσματικά τόσο στη νομοθεσία όσο και στην πράξη· καλεί τις σερβικές αρχές να απόσχουν από κάθε ενέργεια ή ρητορική που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και να διασφαλίσουν ένα ασφαλές και ευνοϊκό περιβάλλον για τους δικαστές και τους εισαγγελείς, ώστε να εκτελούν τα καθήκοντά τους χωρίς πίεση· καταδικάζει το γεγονός ότι Σέρβοι αξιωματούχοι χρησιμοποιούν γλώσσα που υποκινεί τη βία·

34. εκφράζει την ανησυχία του για τις επίμονες ενδείξεις άλωσης του κράτους, συμπεριλαμβανομένης της αθέμιτης πολιτικής επιρροής σε βασικούς θεσμούς, ρυθμιστικούς φορείς και τη δημόσια διοίκηση· τονίζει ότι η ενίσχυση της θεσμικής ανεξαρτησίας και λογοδοσίας είναι απαραίτητη για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης του κοινού και την πρόοδο στην ευρωπαϊκή πορεία·

35. δηλώνει με ανησυχία ότι ο καθορισμένος συνταγματικός ρόλος και η αμεροληψία του θεσμού του Προέδρου υπονομεύονται περαιτέρω από τις συνεχείς προεκλογικές εκστρατείες και τον κομματικό ακτιβισμό, μεταξύ άλλων μέσω καταλόγων υποψηφίων για τοπικές εκλογές που φέρουν το όνομα του Προέδρου· καταγγέλλει την κατάχρηση δημόσιων αξιωμάτων και δημόσιων πόρων για σκοπούς κομματικής πολιτικής, προς όφελος του κυβερνώντος κόμματος, μεταξύ άλλων για προεκλογικές εκστρατείες και κινητοποίηση των

ψηφοφόρων, γεγονός που τελικά οδηγεί σε θόλωση των ορίων μεταξύ κράτους και κυβερνώντος κόμματος·

36. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η διακοπή του κοινοβουλευτικού έργου, σε συνδυασμό με τη μόνιμη κατάσταση προεκλογικής εκστρατείας και την υψηλή πόλωση, συμβάλλει στην έλλειψη λειτουργικότητας της Εθνοσυνέλευσης· επαναλαμβάνει την ετοιμότητά του να στηρίξει την Εθνοσυνέλευση και τα μέλη της στις δημοκρατικές διαδικασίες που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή πορεία της Σερβίας, συμπεριλαμβανομένης της ορθής λειτουργίας του κοινοβουλίου σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του, χρησιμοποιώντας τα υφιστάμενα εργαλεία και τις πρωτοβουλίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη στήριξη της δημοκρατίας· ενθαρρύνει την περαιτέρω ενίσχυση του κοινοβουλευτικού διαλόγου ΕΕ-Σερβίας και την εποικοδομητική συνεργασία στο πλαίσιο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·

37. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τα συστημικά ζητήματα που επισημάνθηκαν από τις φοιτητικές διαμαρτυρίες και διάφορες άλλες διαμαρτυρίες στη Σερβία, όπως ζητήματα που σχετίζονται με τις πολιτικές ελευθερίες, τη διάκριση των εξουσιών, τη διαφθορά, την προστασία του περιβάλλοντος, και τη θεσμική και οικονομική διαφάνεια, ιδίως σε σχέση με έργα υποδομών·

38. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την έγκριση του ειδικού κανόνα (lex specialis) και την επακόλουθη «αυθεντική ερμηνεία» του νόμου σχετικά με το μοντερνιστικό συγκρότημα Generalštab στο Βελιγράδι, οι οποίες ουσιαστικά παρακάμπτουν το νομικό πλαίσιο για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και υπονομεύουν την ασφάλεια δικαίου· τονίζει ότι τα εν λόγω ad hoc νομοθετικά μέτρα αποδυναμώνουν το κράτος δικαίου, τη νομική προβλεψιμότητα και τη συνολική ακεραιότητα του νομικού συστήματος· καλεί τις σερβικές αρχές να καταργήσουν τα εν λόγω μέτρα και να διασφαλίσουν την πλήρη συμμόρφωση με τη συνταγματική νομοθεσία, τη νομοθεσία για την προστασία της κληρονομιάς και την πολεοδομική νομοθεσία·

39. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τους όρους του συντάγματος, ο νόμος για τη χρηματοδότηση της αυτόνομης επαρχίας της Βοϊβοδίνας θα έπρεπε να έχει εγκριθεί από τα τέλη του 2008· ενθαρρύνει, επομένως, την κυβέρνηση να υποβάλει το θέμα στο κοινοβούλιο χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση·

Θεμελιώδεις ελευθερίες και ανθρώπινα δικαιώματα

40. εκφράζει εκ νέου την υποστήριξή του στο θεμελιώδες δικαίωμα όλων των πολιτών της Σερβίας, συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών, να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και να διαμαρτύρονται ειρηνικά, μεταξύ άλλων προκειμένου να ζητήσουν λογοδοσία και

δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις που συνδέονται άμεσα με το κράτος δικαίου, καθώς και την ευθυγράμμιση της χώρας με τις αρχές και τις αξίες της ΕΕ·

41. καταγγέλλει το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, ειρηνικοί διαδηλωτές, φοιτητές, ακτιβιστές και δημοσιογράφοι υπέστησαν σωρεία κατασταλτικών μέτρων, ιδίως υπερβολική χρήση βίας και αστυνομικής βίας, αυθαίρετες κρατήσεις και συλλήψεις, πολιτική εξορία, παράνομη παρακολούθηση, έμφυλη διαδικτυακή παρενόχληση και εκφοβισμό, συμπεριλαμβανομένων της διάδοσης μη συναινετικού υλικού προσωπικής φύσης, της κατάχρησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσια μητρώα για αντίποινα κατά ειρηνικών διαδηλωτών, άλλων μορφών εκφοβισμού και παράνομων απελάσεων· ζητεί στοχευμένες κυρώσεις κατά όσων ευθύνονται για σοβαρές και συστηματικές παραβιάσεις του νόμου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Σερβία·

42. καταδικάζει το κύμα βίας που πυροδοτούν άτυπες συμμορίες με στενούς δεσμούς με το κυβερνών κόμμα, οι οποίες δρουν ατιμώρητα και επιτίθενται σε διαδηλωτές· καλεί τις αρχές της Σερβίας να διασφαλίσουν την προστασία όσων συμμετέχουν σε ειρηνικές διαδηλώσεις·

43. ζητεί την επείγουσα, αμερόληπτη και διαφανή διερεύνηση όλων των καταγγελιών για περιττή και δυσανάλογη χρήση βίας και παράνομη παρακολούθηση διαδηλωτών· καλεί τις αρχές να σταματήσουν να στοχοποιούν άτομα για τις νόμιμες δραστηριότητές τους και να διασφαλίσουν τον πλήρη σεβασμό των πολιτικών δικαιωμάτων·

44. εξακολουθεί να ανησυχεί βαθύτατα για τις αναφορές της Διεθνούς Αμνηστίας και του Ιδρύματος SHARE, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τις οποίες οι σερβικές αρχές έχουν χρησιμοποιήσει παράνομο κατασκοπευτικό λογισμικό, όπως το Pegasus, για την παρακολούθηση πολιτών, ακτιβιστών, δημοσιογράφων και μελών της κοινωνίας των πολιτών, και εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την απουσία επαρκούς θεσμικής ή ανεξάρτητης εποπτικής αντίδρασης σε περιπτώσεις χρήσης κατασκοπευτικού λογισμικού· καλεί την κυβέρνηση της Σερβίας να τερματίσει αμέσως τέτοιες πρακτικές, να διερευνήσει διεξοδικά όλες τις υποθέσεις και να μεριμνήσει ώστε να λογοδοτήσουν οι υπεύθυνοι· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει περαιτέρω τα εν λόγω περιστατικά και να πιέσει τις σερβικές αρχές να διασφαλίσουν πλήρη και ανεξάρτητη έρευνα· καταδικάζει απερίφραστα τις απαράδεκτες δηλώσεις που πραγματοποίησε στις 4 Απριλίου 2026 ο υπουργός Πληροφοριών και Τηλεπικοινωνιών της Σερβίας σχετικά με την αστυνομική βία κατά πολιτών· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τη χρήση στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού (SLAPP) κατά ερευνητών δημοσιογράφων και ακτιβιστών της κοινωνίας των πολιτών·

45. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τους αξιόπιστους ισχυρισμούς σχετικά με τη χρήση ηχητικού όπλου κατά ειρηνικών διαδηλωτών· σημειώνει την απουσία ταχείας και διαφανούς διερεύνησης του περιστατικού· υπενθυμίζει το προσωρινό μέτρο που έλαβε το Συμβούλιο της Ευρώπης τον Απρίλιο του 2025 σχετικά με την προστασία των διαδηλωτών και τονίζει ότι η μη διερεύνηση τέτοιων καταγγελιών μπορεί να συνιστά παραβίαση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου· καλεί τις σερβικές αρχές να διεξαγάγουν άμεση και αμερόληπτη έρευνα και να διασφαλίσουν τη λογοδοσία· σημειώνει ότι η Σερβία αγοράζει κινεζικό υλισμικό και λογισμικό σε μειωμένες τιμές προκειμένου να εντείνει την παρακολούθηση των πολιτών της, ιδίως με την εφαρμογή εκτεταμένων συστημάτων βιντεοπαρακολούθησης και προηγμένης αναγνώρισης προσώπου σε δημόσιους χώρους, μέσω της συνεργασίας με τη Huawei στο πλαίσιο του έργου «Ασφαλής Πόλη» (Safe City) που υλοποιείται στο Βελιγράδι· εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τις αναφορές ότι οι σερβικές αρχές χρησιμοποίησαν προενταξιακά κονδύλια της ΕΕ για την προμήθεια βιομετρικού και εγκληματολογικού λογισμικού από την Papilon, ρωσική εταιρεία που υπόκειται σε κυρώσεις της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει την πλήρη συμμόρφωση με τα περιοριστικά μέτρα της ΕΕ σε όλα τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ· εκφράζει τη λύπη του για την εκστρατεία εκφοβισμού των σερβικών αρχών κατά ειρηνικών φοιτητών, δημοσιογράφων και ακτιβιστών, η οποία βασίζεται σε αμφιλεγόμενη έκθεση της Ρωσικής Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Ασφαλείας (FSB) με την οποία κατηγορούνται ψευδώς οι διαδηλωτές ότι χρησιμοποίησαν ηχητικό κανόνι κατά τη διάρκεια της διαμαρτυρίας στην πλατεία Slavija στο Βελιγράδι στις 15 Μαρτίου 2025· υπογραμμίζει ότι η χρήση του φόβου ως όπλου για την καταστολή της πολιτικής διαφωνίας είναι εντελώς απαράδεκτη και ασυμβίβαστη με τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ· καταδικάζει απερίφραστα τις πρόσφατες επιθέσεις υψηλόβαθμων Σέρβων αξιωματούχων κατά βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μεταξύ άλλων με ψευδείς κατηγορίες ότι έχουν διαδώσει ψέματα και παραπληροφόρηση σχετικά με τη διαμαρτυρία·

46. ανησυχεί βαθύτατα για την εντατικοποίηση των λεκτικών επιθέσεων, των εκστρατειών δυσφήμισης και της πίεσης κατά των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που υπερασπίζονται το κράτος δικαίου· εκφράζει επιπλέον ανησυχία διότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στη Σερβία βρίσκονται αντιμέτωπες με αυξανόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων περιοριστικών προϋποθέσεων, χρηματοδοτικών περιορισμών, επιδρομών της αστυνομίας και άλλων μορφών εκφοβισμού από τις κρατικές αρχές· υπογραμμίζει τη σημασία ενός πλαισίου που θα επιτρέπει στις τοπικές και ενεργές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να συμμετέχουν στη χάραξη πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας προσχώρησης στην ΕΕ, με συμπεριληπτικό και ουσιαστικό τρόπο· καλεί τις αρχές να διασφαλίσουν ένα ασφαλές περιβάλλον για την ελεύθερη λειτουργία της κοινωνίας των πολιτών

και να απόσχουν από κάθε ενέργεια που υπονομεύει την ανεξαρτησία και το έργο της· καταδικάζει την επιδείνωση των συνθηκών εργασίας των δημοσιογράφων και των μέσων ενημέρωσης· καλεί τη Σερβία να αντιστρέψει την οπισθοδρόμησή της όσον αφορά την ελευθερία της έκφρασης· σημειώνει με ανησυχία ότι το 2025 η Σερβία κατέγραψε τη χαμηλότερη μέχρι σήμερα βαθμολογία της στον Παγκόσμιο Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου, καταλαμβάνοντας την 96η θέση μεταξύ 180 χωρών και την προτελευταία θέση στην Ευρώπη·

47. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τη δημιουργία εχθρικού περιβάλλοντος έναντι ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και μεμονωμένων δημοσιογράφων μέσω λεκτικών επιθέσεων από ανώτατες πολιτικές προσωπικότητες· εκφράζει σοβαρή ανησυχία για την αύξηση των καταγεγραμμένων επιθέσεων κατά δημοσιογράφων κατά το προηγούμενο έτος, σε συνδυασμό με τη μείωση των ποσοστών δίωξης, γεγονός που ενισχύει την ατιμωρησία· επισημαίνει τα επίμονα διαρθρωτικά προβλήματα όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης, την ανεπαρκή ρυθμιστική εποπτεία και την απουσία πραγματικής πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης· σημειώνει με ανησυχία τη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης και τη δυσανάλογη επιρροή των φιλοκυβερνητικών μέσων ενημέρωσης, η οποία περιορίζει την πολυφωνία και συμβάλλει στη διάδοση της παραπληροφόρησης· καλεί τις σερβικές αρχές να διασφαλίσουν ένα πραγματικά ανεξάρτητο και ποικιλόμορφο περιβάλλον μέσων ενημέρωσης σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα·

48. σημειώνει με σοβαρή ανησυχία ότι η ρυθμιστική αρχή της Σερβίας για τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης (REM) εξακολουθεί να μην μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά, καθώς συνεχίζει να μη διαθέτει νόμιμο και λειτουργικό συμβούλιο, ανεξάρτητο από πολιτικές παρεμβάσεις· υπενθυμίζει ότι η Εθνοσυνέλευση δεν μπόρεσε, για δεύτερο συνεχόμενο έτος, να εκλέξει τα μέλη του συμβουλίου της REM· τονίζει ότι η συνεχιζόμενη παράλυση της REM υπονομεύει τη ρυθμιστική εποπτεία κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αυξημένης πολιτικής πόλωσης· υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή έχει επανειλημμένα τονίσει την ανάγκη για μια πλήρως λειτουργική και ανεξάρτητη REM ως βασική εγγύηση για την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης· τονίζει την κρίσιμη σημασία της διασφάλισης της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικής λειτουργίας της REM· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμμετοχή οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, επαγγελματικών ενώσεων και άλλων εξουσιοδοτημένων προτεινόντων σε μια συμπεριληπτική διαδικασία επιλογής, παρά τις παρατυπίες και τις διαδικαστικές παραβιάσεις, και θεωρεί ότι η συμμετοχή αυτή υπογραμμίζει την ανάγκη αναγνώρισης του αποτελέσματος της διαδικασίας, προκειμένου να αρθούν οι λόγοι απόσυρσης των δεόντως επιλεγμένων υποψηφίων· θεωρεί ότι η αξιοπιστία τόσο της διαδικασίας όσο και του μελλοντικού συμβουλίου της REM μπορεί να αποκατασταθεί μόνο με

την επιστροφή στο νόμιμο στάδιο της διαδικασίας και την αναγνώριση του αποτελέσματος της πλέον πρόσφατης συμπεριληπτικής διαδικασίας επιλογής·

49. εκφράζει την ανησυχία του για την ανεξαρτησία, την αξιοπιστία και την ακεραιότητα του τοπίου των μέσων ενημέρωσης στη Σερβία· επισημαίνει ειδικότερα τη διάδοση παραπληροφόρησης και φιλορωσικής προπαγάνδας από μέσα ενημέρωσης που συνδέονται με το κράτος· καλεί τη σερβική κυβέρνηση να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει τη διαφάνεια των μέσων ενημέρωσης, την ακρίβεια των πληροφοριών και τον σεβασμό των δημοσιογραφικών προτύπων· καλεί τη Σερβία να αντιστρέψει την οπισθοδρόμησή της όσον αφορά την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και να ευθυγραμμιστεί με τον ευρωπαϊκό κανονισμό για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης[8]· υπογραμμίζει ότι η ενίσχυση του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας και του ψηφιακού γραμματισμού είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης, της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό και των αφηγημάτων κατά της ΕΕ, καθώς και για την ενίσχυση της δημοκρατικής ανθεκτικότητας· καλεί τη Σερβία να αναπτύξει περαιτέρω και να εφαρμόσει ολοκληρωμένες και συμπεριληπτικές πρωτοβουλίες γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας σε ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα·

50. αντιμετωπίζει με ανησυχία τον εκτεταμένο έλεγχο που ασκούν τα πολιτικά κόμματα επί των διορισμών στον δημόσιο τομέα, στις κρατικές υπηρεσίες, στις επιχειρήσεις κρατικής ιδιοκτησίας, στα εποπτικά συμβούλια και στους βασικούς ρυθμιστικούς φορείς, καθώς οι πελατειακές σχέσεις στην πολιτική υπονομεύουν τον επαγγελματισμό και τη λογοδοσία της διοίκησης·

51. τονίζει τη σημασία της προστασίας της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της θεσμικής αυτονομίας σύμφωνα με τις αρχές του ευρωπαϊκού χώρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης· εκφράζει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με αναφορές για οικονομικές, διοικητικές και σωματικές πιέσεις στο ακαδημαϊκό προσωπικό και για παρεμβάσεις με κυβερνητικά μέτρα κατά της θεσμικής αυτονομίας των πανεπιστημίων, συμπεριλαμβανομένων πολιτικών απειλών κατά του πρύτανη του Πανεπιστημίου Βελιγραδίου και κοσμητόρων σε πανεπιστήμια σε ολόκληρη τη Σερβία, απολύσεων ακαδημαϊκού προσωπικού και αναφορών για αστυνομικές παρεμβάσεις σε πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις· καλεί τις σερβικές αρχές να

---

8 Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1083 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για τις υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ (ευρωπαϊκός κανονισμός για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης) (ΕΕ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

τερματίσουν αμέσως τις εν λόγω πρακτικές και να σεβαστούν πλήρως την αυτονομία των πανεπιστημίων σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου· καταδικάζει την πολιτική πίεση που ασκείται στα πανεπιστήμια και σε άλλα ερευνητικά ιδρύματα· καταδικάζει τη δυσφήμιση καθηγητών, ερευνητών και λοιπού ακαδημαϊκού προσωπικού σε φιλοκυβερνητικά μέσα ενημέρωσης· καταδικάζει την αστυνομική επιδρομή στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου, η οποία μεταδόθηκε από φιλοκυβερνητικά σκανδαλοθηρικά μέσα ενημέρωσης, ως μια ακόμη μορφή πίεσης και εκφοβισμού κατά της ακαδημαϊκής κοινότητας και των ακαδημαϊκών ελευθεριών·

52. σημειώνει με ανησυχία ότι η συμπεριφορά της σερβικής κυβέρνησης στον τομέα της εκπαίδευσης και της ακαδημαϊκής ελευθερίας υπονομεύει τα πρότυπα των κεφαλαίων 25 και 26, τα οποία είναι τα μόνα δύο κεφάλαια που έχει κλείσει προσωρινά η Σερβία· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις για το προσωρινό κλείσιμο των κεφαλαίων 25 και 26·

53. εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τις αυξανόμενες πολιτικές παρεμβάσεις σε πολιτιστικά ιδρύματα στη Σερβία, συμπεριλαμβανομένων των πιέσεων στον καλλιτεχνικό προγραμματισμό, στις δομές διακυβέρνησης και στις αποφάσεις χρηματοδότησης, καθώς και στα ιδρύματα και στους επαγγελματίες προστασίας της κληρονομιάς· σημειώνει τις αναφορές για περιορισμούς στην πρόσβαση σε πολιτιστικό περιεχόμενο οι οποίοι υπονομεύουν το δικαίωμα των πολιτών να συμμετέχουν στην πολιτιστική ζωή, καθώς και για ακυρώσεις πολιτιστικών προγραμμάτων, απολύσεις επαγγελματιών του πολιτιστικού τομέα και πιέσεις σε εμπειρογνώμονες που ασχολούνται με την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς· τονίζει ότι η ελευθερία της καλλιτεχνικής έκφρασης, η θεσμική αυτονομία και η επαγγελματική ανεξαρτησία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του δημοκρατικού βίου· καλεί τις σερβικές αρχές να σέβονται πλήρως τις εν λόγω αρχές σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και να θεσπίσουν μια διαφανή, αξιοκρατική και αποπολιτικοποιημένη πολιτιστική διακυβέρνηση, διασφαλίζοντας δίκαιη και ανεξάρτητη κατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης και ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας, χωρίς πολιτικές παρεμβάσεις·

54. επαναλαμβάνει ότι η Σερβία πρέπει να διασφαλίσει τη συνεπή και αποτελεσματική εφαρμογή των νομοθετικών και θεσμικών πλαισίων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ιδίως σε σχέση με τις πολιτικές που αφορούν τη βία κατά των γυναικών, την αποϊδρυματοποίηση και τη βία κατά των παιδιών· εκφράζει την ανησυχία του για το σταθερά υψηλό ποσοστό έμφυλης βίας στη Σερβία, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής της διάστασης, και

καλεί τις σερβικές αρχές να διασφαλίσουν την αντιμετώπισή της με επαρκή σχέδια δράσης, χρηματοδότηση και μηχανισμούς εφαρμογής·

55. καλεί τη Σερβία να διασφαλίσει τον σεβασμό των δικαιωμάτων όλων των εθνικών μειονοτήτων στην πράξη και να επιδείξει ειλικρινή δέσμευση για την επίλυση εκκρεμών ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε εκπαίδευση, ενημέρωση, ειδικό χώρο για τα μέσα ενημέρωσης, χρηματοδότηση, εγκαταστάσεις και θρησκευτικές υπηρεσίες σε μειονοτικές γλώσσες, καθώς και την πλήρη εκπροσώπηση σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαιότητας, όποτε είναι δυνατόν, και με όλα τα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, από το 2025, δεν υπάρχει εκπροσώπηση των εθνικών μειονοτήτων σε υπουργικό επίπεδο, ιδίως όσον αφορά το χαρτοφυλάκιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων· τονίζει ότι, ενώ το νομικό πλαίσιο και το πλαίσιο πολιτικής της Σερβίας όσον αφορά την προστασία των εθνικών μειονοτήτων έχει σε γενικές γραμμές τεθεί σε εφαρμογή, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις στην αποτελεσματική και συνεπή υλοποίησή του· σημειώνει τη σημαντική καθυστέρηση στην κατάρτιση νέου σχεδίου δράσης για την πραγμάτωση των δικαιωμάτων των εθνικών μειονοτήτων, το οποίο τελικά εγκρίθηκε στις 28 Μαΐου 2026, και τονίζει την επείγουσα ανάγκη να οριστικοποιηθεί και να εφαρμοστεί άμεσα από τη Σερβία· ζητεί περαιτέρω συγκεκριμένα μέτρα, που να περιλαμβάνουν σαφή χρονοδιαγράμματα, επαρκείς πόρους και ισχυρούς μηχανισμούς παρακολούθησης· ζητεί να εφαρμοστεί πλήρως η νομοθεσία κατά των διακρίσεων και να ενισχυθούν οι προσπάθειες για τη διασφάλιση της μη διακριτικής μεταχείρισης όλων των εθνικών και άλλων μειονοτήτων· ζητεί αποτελεσματικές έρευνες και καταδίκες για εγκλήματα μίσους· καταδικάζει απερίφραστα τις επιθέσεις, τον εκφοβισμό, τη στοχοποίηση και την παρενόχληση κατά μειονοτικών κοινοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των Σλοβάκων, των Ρουμάνων, των Βουλγάρων και των Κροατών, καθώς και τη χρήση προσβολών εθνοτικού χαρακτήρα από φιλοκυβερνητικά μέσα ενημέρωσης· τονίζει ότι η μετρήσιμη και επαληθεύσιμη πρόοδος όσον αφορά την προστασία των μειονοτήτων θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος της ομάδας κεφαλαίων «Θεμελιώδη πεδία», με σαφή κριτήρια αξιολόγησης και παρακολούθηση·

56. επισημαίνει ότι η πρόσβαση στην εκπαίδευση σε μειονοτικές γλώσσες παραμένει περιορισμένη στην πράξη και πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα επίπεδα χωρίς καθυστέρηση ή διοικητικά εμπόδια, σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα των μειονοτήτων· καλεί τη Σερβία να προστατεύει και να προωθεί την πολιτιστική κληρονομιά και τις παραδόσεις των εθνικών της μειονοτήτων, ιδίως δε να δημιουργήσει θετικό κλίμα για την εκπαίδευση στις μειονοτικές γλώσσες, και εκφράζει τη λύπη του για την παραβίαση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων στον τομέα αυτόν· τονίζει ότι πρέπει να καλύπτονται πλήρως οι ανάγκες σε εκπαιδευτικούς,

σχολικά βιβλία και υλικό· καλεί τη Σερβία να μην εκμεταλλεύεται τις εθνικές ταυτότητες, και καταδικάζει απερίφραστα τις καταγεγραμμένες περιπτώσεις ρητορικής μίσους εναντίον ορισμένων από αυτές·

57. αναγνωρίζει τον ρόλο των συμβουλίων εθνικών μειονοτήτων, αλλά εκφράζει την ανησυχία του για τις περιορισμένες ικανότητές τους και ζητεί επαρκή οικονομική και θεσμική στήριξη για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας τους·

58. καταδικάζει απερίφραστα τις προσπάθειες των σερβικών αρχών να υπονομεύσουν την εθνική ταυτότητα των κοινοτήτων εντός της χώρας· εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανησυχία του για την προώθηση αφηγημάτων όπως το αποκαλούμενο «έθνος των Shopi», τα οποία επιδιώκουν να διαγράψουν την ύπαρξη της βουλγαρικής κοινότητας και αρνούνται τις ιστορικές της ρίζες, την πολιτιστική της κληρονομιά και το δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού της, το οποίο προστατεύεται από το διεθνές δίκαιο· καλεί τη Σερβία να διασφαλίσει το δικαίωμα χρήσης ονομάτων και γλωσσών ειδικά για μειονοτικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών εντός της βουλγαρικής κοινότητας· εκφράζει την ανησυχία του για τη δημογραφική συρρίκνωση ορισμένων μειονοτικών ομάδων·

59. καλεί τη σερβική κυβέρνηση να διασφαλίσει ίσα δικαιώματα για την κροατική μειονότητα στη Σερβία, όπως ακριβώς η σερβική μειονότητα απολαμβάνει ίσα δικαιώματα στην Κροατία, και να επιδείξει ειλικρινή δέσμευση για την επίλυση εκκρεμών ζητημάτων που αφορούν την κροατική μειονότητα· εκφράζει τη λύπη του για τις ενέργειες της Σερβίας που οικειοποιούνται την κροατική πολιτιστική κληρονομιά και την προέλευση της λογοτεχνικής της παράδοσης ή θέτουν υπό αμφισβήτηση το καθεστώς της κροατικής γλώσσας· επιδοκιμάζει, ταυτόχρονα, την έγκριση της προσχολικής εκπαίδευσης στα κροατικά στο Tavankut· προσδοκά ότι θα ξεκινήσει αμέσως η πλήρης εφαρμογή του μέτρου και ενθαρρύνει τις εθνικές και τοπικές αρχές να συνεχίσουν τον διάλογό τους με το Κροατικό Εθνικό Συμβούλιο·

60. επισημαίνει την κατάσταση της ρουμανικής μειονότητας στη Σερβία και καλεί τις αρχές να λάβουν κάθε μέτρο για να διασφαλίσουν την πλήρη άσκηση των γλωσσικών, θρησκευτικών, εκπαιδευτικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων της, μεταξύ άλλων διευκολύνοντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση, τις θρησκευτικές υπηρεσίες και τα μέσα ενημέρωσης στη ρουμανική γλώσσα, και να προωθήσουν συμπεριληπτικές πολιτικές που διαφυλάσσουν την ταυτότητα των μελών της και τη συμμετοχή τους στον δημόσιο βίο· καλεί τις σερβικές αρχές να μην κάνουν διακρίσεις μεταξύ Βλάχων και Ρουμάνων· εκφράζει τη λύπη του για την κατάσταση της Ρουμανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στη Σερβία, η οποία δεν αναγνωρίζεται επίσημα από το κράτος ως παραδοσιακή εκκλησία, γεγονός που δημιουργεί σημαντικές προκλήσεις για τις ρουμανικές εκκλησίες και

τους κληρικούς κατά την τέλεση θρησκευτικών λειτουργιών για τη ρουμανική κοινότητα που ζει στη Σερβία·

61. εκφράζει εκ νέου την ανησυχία του όσον αφορά την περιοριστική και αυθαίρετη επιβολή του νόμου για τη μόνιμη και προσωρινή διαμονή σε σχέση με την αδρανοποίηση των διευθύνσεων χιλιάδων Αλβανών στη νότια Σερβία· προτρέπει το Υπουργείο Εσωτερικών να δημοσιοποιήσει, το συντομότερο δυνατόν, ολοκληρωμένα στατιστικά στοιχεία, ανά εθνικότητα/εθνοτική καταγωγή, για τους πολίτες με αδρανοποιημένη διεύθυνση μεταξύ 2011 και 2024 σε Medveđa, Bujanovac και Preševo· υπογραμμίζει ότι το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να σταματήσει να διαγράφει από τους ενιαίους εκλογικούς καταλόγους πολίτες με αδρανοποιημένες διευθύνσεις·

62. καλεί τη Σερβία να διασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της στρατηγικής για την ένταξη των Ρομά, συμπεριλαμβανομένων της επαρκούς χρηματοδότησης, του συντονισμού και της παρακολούθησης με τη συμμετοχή των κοινοτήτων Ρομά· ζητεί τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση και την πρόληψη του διαχωρισμού·

63. εκφράζει την ανησυχία του για την αυξανόμενη πολιτική επιρροή των θρησκευτικών θεσμών και καλεί τις αρχές να διασφαλίσουν τον σεβασμό του κοσμικού χαρακτήρα, την ίση μεταχείριση και την πλήρη αναγνώριση όλων των θρησκευτικών κοινοτήτων·

64. καταδικάζει το συνεχιζόμενο κλίμα εχθρότητας, διακρίσεων και ρητορικής μίσους κατά των ΛΟΑΤΚΙ+ στη Σερβία· καλεί τη Σερβία να βελτιώσει την εφαρμογή των νόμων για τα εγκλήματα μίσους, τη ρητορική μίσους και την καταπολέμηση των διακρίσεων· ενθαρρύνει τις σερβικές αρχές να συνεχίσουν, χωρίς καθυστέρηση, τη νομοθετική διαδικασία σχετικά με τον νόμο για την ισότητα των φύλων και τον νόμο για τις ενώσεις μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου, προκειμένου να ενισχυθεί η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα για την ισότητα και την απαγόρευση των διακρίσεων·

65. σημειώνει ότι στην έκθεση για την εμπορία ανθρώπων τονίζεται το γεγονός ότι οι αρμόδιες αρχές στη Σερβία δεν ικανοποιούν πλήρως τα ελάχιστα πρότυπα για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων, παρά το γεγονός ότι έχουν επιδείξει μεγαλύτερες προσπάθειες σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς· καλεί τις αρχές να αντιμετωπίσουν τις εν λόγω ελλείψεις ενισχύοντας τις προσεγγίσεις με επίκεντρο τα θύματα, διασφαλίζοντας αποτελεσματικές και αποτρεπτικές διώξεις, βελτιώνοντας τον διοργανικό συντονισμό και ενδυναμώνοντας τη συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα·

Συμφιλίωση και σχέσεις καλής γειτονίας

66. αναμένει από τη Σερβία να συνεργαστεί πλήρως με το Κόσοβο για να προσαχθούν επιτέλους ενώπιον της δικαιοσύνης οι δράστες της τρομοκρατικής επίθεσης του 2023 στη Banjska· καταδικάζει το γεγονός ότι η Σερβία δεν έχει ακόμη ασκήσει δίωξη κατά των υπαιτίων, κυρίως κατά του Milan Radoičić, πρώην αντιπροέδρου του κόμματος Srpska Lista· επαναλαμβάνει ότι όλα τα άτομα που ευθύνονται για πράξεις βίας πρέπει να λογοδοτήσουν και να προσαχθούν ενώπιον της δικαιοσύνης χωρίς καθυστέρηση, σύμφωνα με την αρχή του κράτους δικαίου και κατά τη δέουσα διαδικασία· καταδικάζει απερίφραστα την επίθεση στο κανάλι Ibër-Lepenc/Ibar-Lepenac στο βόρειο Κόσοβο τον Νοέμβριο του 2024 και ζητεί την ταχεία σύλληψη και προσαγωγή των δραστών ενώπιον της δικαιοσύνης· καλεί τη Σερβία να ανταποκριθεί χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση στο αίτημα που απηύθυνε τον Ιανουάριο του 2025 το Κόσοβο για αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε σχέση με την επίθεση αυτή και να συνεργαστεί πλήρως στο πλαίσιο της έρευνας·

67. αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο της Σερβίας στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, ενώ καταδικάζει απερίφραστα κάθε ενέργεια ή απόπειρα που αποσκοπεί στη διεκδίκηση μιας σφαίρας επιρροής που θα υπονόμευε την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα των γειτονικών χωρών·

68. υπενθυμίζει ότι η εξομάλυνση των σχέσεων με το Κόσοβο και η εφαρμογή όλων των συμφωνιών που έχουν επιτευχθεί στο πλαίσιο του διαλόγου Βελιγραδίου-Πρίστινας παραμένουν αναπόσπαστο τμήμα και θεμελιώδες και αναγκαίο στοιχείο της ευρωπαϊκής προοπτικής της Σερβίας· τονίζει ότι η απτή, διαρκής και εξακριβώσιμη πρόοδος στον τομέα αυτόν είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της περιφερειακής σταθερότητας και την προώθηση της ευρωπαϊκής προοπτικής της χώρας· επιμένει ότι η εξομάλυνση δεν μπορεί να θεωρείται δευτερεύον ζήτημα, αλλά πρέπει να παραμείνει κορυφαία πολιτική προτεραιότητα· υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να ενισχυθούν περαιτέρω οι προσπάθειες των μερών υπό την αιγίδα της ΕΕ με σκοπό την υπέρβαση του σημερινού αδιεξόδου·

69. επαναλαμβάνει ότι οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία παραμένουν ουσιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης· τονίζει ότι είναι σημαντικό η Σερβία να αναπτύξει σχέσεις καλής γειτονίας, ιδίως με την εφαρμογή συμφωνιών με τα κράτη μέλη της ΕΕ·

70. υπογραμμίζει ότι η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση δεν μπορεί να συμβαδίζει με την έννοια του «Σερβικού Κόσμου», η οποία αποσκοπεί στην υπονόμευση της ειρήνης και της σταθερότητας στην περιοχή· τονίζει ότι τα αφηγήματα αυτά αντιβαίνουν στις αρχές των σχέσεων καλής γειτονίας και της περιφερειακής συνεργασίας, οι οποίες αποτελούν βασικά στοιχεία της διαδικασίας προσχώρησης στην ΕΕ· υπογραμμίζει ότι τα αφηγήματα αυτά απειλούν τη

διαδικασία εξομάλυνσης των σχέσεων με τη Δημοκρατία του Κοσόβου· καλεί τις σερβικές αρχές να απόσχουν από ρητορική και ενέργειες που ενδέχεται να πυροδοτήσουν περιφερειακές εντάσεις·

71. καταδικάζει απερίφραστα τις επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις ρητορικής μίσους, εχθρικής ρητορικής και εμπρηστικών αφηγημάτων που στρέφονται κατά των γειτονικών της χωρών, ιδίως της Βουλγαρίας, της Κροατίας, του Κοσόβου και της Αλβανίας, μεταξύ άλλων από δημόσιους αξιωματούχους και μέσα ενημέρωσης· υπογραμμίζει ότι ο λόγος αυτός δεν συνάδει με τις ευρωπαϊκές αξίες και υπονομεύει την εμπιστοσύνη, τη συμφιλίωση και την περιφερειακή σταθερότητα· καλεί τις σερβικές αρχές να αντιμετωπίσουν ενεργά τη ρητορική μίσους, να διασφαλίσουν τη λογοδοσία και να προωθήσουν ένα κλίμα σεβασμού και εποικοδομητικού διαλόγου στην περιοχή·

72. επαναλαμβάνει την έκκλησή του για βελτίωση της ποιότητας της διαδικασίας διαλόγου μέσω της συμμετοχής των γυναικών, της ενισχυμένης διαφάνειας προς το κοινό και της ουσιαστικής συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών·

73. επαναλαμβάνει την πλήρη υποστήριξή του προς τον διάλογο υπό την αιγίδα της ΕΕ και εκφράζει την ικανοποίησή του για την παράταση της εντολής του Peter Sørensen ως Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ για τον διάλογο Βελιγραδίου-Πρίστινας έως τις 29 Φεβρουαρίου 2028·

74. επαναλαμβάνει τη σημασία της εποικοδομητικής συνεργασίας εκ μέρους των αρχών του Κοσόβου και της Σερβίας προκειμένου να προωθηθεί η εφαρμογή της συμφωνίας για την πορεία προς την εξομάλυνση και του συναφούς παραρτήματος εφαρμογής, το οποίο παραμένει έγκυρο και νομικά δεσμευτικό και για τα δύο μέρη· καλεί τόσο το Κόσοβο όσο και τη Σερβία να εφαρμόσουν πλήρως τις συμφωνίες των Βρυξελλών και της Οχρίδας, μεταξύ άλλων μέσω της ίδρυσης μιας ένωσης/κοινότητας δήμων με σερβική πλειοψηφία και της άρσης της αντίθεσης της Σερβίας όσον αφορά την προσχώρηση του Κοσόβου σε περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς, και να αποφύγουν μονομερείς ενέργειες που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τη διαδικασία διαλόγου·

75. καταδικάζει την επανειλημμένη αρνητική, επιθετική και σοβινιστική ρητορική Σέρβων πολιτικών ηγετών κατά γειτονικών χωρών και λαών, η οποία υπονομεύει τις προσπάθειες για την εδραίωση σχέσεων καλής γειτονίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον αντισυνταγματικό εορτασμό της Ημέρας της Σερβικής Δημοκρατίας, ο οποίος απειλεί τη σταθερότητα και την εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· καλεί τη Σερβία να αποφεύγει αφηγήματα που οδηγούν σε κλιμάκωση και να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές της για την ασφάλεια και την άμυνα ευθυγραμμίζονται με τις ευρωπαϊκές αξίες και σέβονται τις σχέσεις καλής γειτονίας·

76. καταδικάζει την επιθετική και εμπρηστική ρητορική που χρησιμοποιεί ο Πρόεδρος της Σερβίας κατά των γειτονικών χωρών όταν ισχυρίζεται, χωρίς αποδεικτικά στοιχεία, ότι η Κροατία, η Αλβανία και το Κόσοβο ετοιμάζονταν να επιτεθούν στη Σερβία, και χρησιμοποιεί τον ισχυρισμό αυτόν ως πρόσχημα για την αγορά κινεζικών υπερηχητικών πυραύλων·

77. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Σερβία συνεχίζει τις προσπάθειές της να απομονώσει το γειτονικό της Κόσοβο από τη διεθνή σκηνή, διεξάγοντας εκστρατεία κατά της αναγνώρισής του ή αποκλείοντας τη χώρα από διεθνείς οργανισμούς· καλεί τη Σερβία να σταματήσει να αντιτίθεται στην αίτηση του Κοσόβου να γίνει μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τη συμφωνία του 2013 μεταξύ Κοσόβου και Σερβίας για την εξομάλυνση των σχέσεων·

78. καλεί τη Σερβία να υιοθετήσει μια πιο ενεργή προσέγγιση στην αντιμετώπιση της άρνησης των εγκλημάτων πολέμου και του ιστορικού αναθεωρητισμού, ιδίως όσον αφορά τους πολέμους στην Κροατία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και το Κόσοβο· καλεί τις σερβικές αρχές να μεριμνήσουν για τη δικαίωση των θυμάτων αναγνωρίζοντας και τηρώντας τις δικαστικές αποφάσεις σχετικά με τα εγκλήματα πολέμου, καταπολεμώντας την ατιμωρησία για εγκλήματα πολέμου και στηρίζοντας τις εθνικές εισαγγελικές αρχές στην προσαγωγή των δραστών στη δικαιοσύνη· καταδικάζει απερίφραστα την εκτεταμένη δημόσια άρνηση διεθνών αποφάσεων για εγκλήματα πολέμου, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης της γενοκτονίας στη Σρεμπρένιτσα· ζητεί να συμπεριληφθούν στον ποινικό κώδικα η άρνηση εγκλημάτων πολέμου και η εξύμνηση εγκληματιών πολέμου, με σκοπό τη δίωξη κάθε μορφής άρνησης εγκλημάτων πολέμου όπως προσδιορίζονται από τις αποφάσεις του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία και του Διεθνούς Δικαστηρίου·

79. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Σερβία δεν έχει επιδείξει πραγματική δέσμευση για την αντιμετώπιση του παρελθόντος της και την αποτελεσματική διερεύνηση και δίωξη εγκλημάτων πολέμου, όπως αντικατοπτρίζεται στην αδυναμία της να απαγγείλει κατηγορίες σε υπόπτους υψηλού επιπέδου, στην απουσία Γενικού Εισαγγελέα για εγκλήματα πολέμου από το 2023 και στην ευρεία δημόσια άρνηση των αποφάσεων για διεθνή εγκλήματα πολέμου, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης της γενοκτονίας της Σρεμπρένιτσα· εκφράζει τη λύπη του για τη συνεχιζόμενη προώθηση καταδικασθέντων εγκληματιών πολέμου από το κυβερνών κόμμα και μέσω φιλοκυβερνητικών μέσων ενημέρωσης, με αποτέλεσμα να τους δίνεται χώρος για ιστορικό αναθεωρητισμό και ρητορική μίσους·

80. επαναλαμβάνει τη θέση του ότι είναι σημαντικό να ανοιχτούν και να δημοσιευθούν τα αρχεία της εμπόλεμης περιόδου, και επαναλαμβάνει την έκκλησή του να ανοιχτούν τα αρχεία της πρώην

Γιουγκοσλαβίας και, ειδικότερα, να επιτραπεί η πρόσβαση στους φακέλους της πρώην γιουγκοσλαβικής μυστικής υπηρεσίας (UDBA) και της Υπηρεσίας Αντικατασκοπείας του Γιουγκοσλαβικού Λαϊκού Στρατού (KOS), και να επιστραφούν οι φάκελοι στις αντίστοιχες διάδοχες κυβερνήσεις, εφόσον ζητήσουν κάτι τέτοιο·

81. υπογραμμίζει την ανάγκη για ουσιαστική περιφερειακή συνεργασία στον χειρισμό των εγκλημάτων πολέμου, στο πλαίσιο της οποίας θα αποφεύγονται οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας και θα διασφαλίζεται ότι τα εγκλήματα πολέμου διώκονται χωρίς διακρίσεις, και τονίζει ότι πρέπει να επιλυθούν πλήρως όλα τα εκκρεμή ζητήματα στο πλαίσιο αυτό·

82. σημειώνει ότι οι ανεπίλυτες υποθέσεις «αγνοουμένων» παραμένουν σοβαρή πρόκληση και σημαντικό εμπόδιο για την εξομάλυνση των σχέσεων· παροτρύνει τη Σερβία να εντείνει τις προσπάθειές της για συμφιλίωση και να υιοθετήσει μια πιο ενεργή προσέγγιση· καλεί τη Σερβία να συνεργαστεί πλήρως με τις δικαστικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ στις έρευνές τους για εγκλήματα πολέμου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν εγκλήματα κατά αγνοουμένων, και να παράσχει όλες τις σχετικές πληροφορίες που θα επιτρέψουν την ταυτοποίησή τους· ζητεί ουσιαστική διμερή συνεργασία με τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέσω της ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε έγγραφα και αρχεία και μέσω της επίλυσης υποθέσεων αγνοουμένων, της διευθέτησης κληρονομικών ζητημάτων, της δίωξης εγκλημάτων πολέμου και της επιστροφής πολιτιστικών αγαθών· παροτρύνει τη Σερβία να εγκρίνει επιτέλους τον προ πολλού ανακοινωθέντα νόμο για τους αγνοούμενους με πραγματικά συμπεριληπτικό και διαφανή τρόπο·

83. καταδικάζει το γεγονός ότι η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία χρησιμοποιείται ως προέκταση της σερβικής επιρροής σε ολόκληρη την περιοχή, και καλεί τους θρησκευτικούς ηγέτες της χώρας να προωθούν μηνύματα που ενισχύουν τις σχέσεις καλής γειτονίας και την κατανόηση μεταξύ των διαφόρων χωρών και θρησκειών στην περιοχή, καθώς και να συμβάλουν ενεργά στην πρόληψη μιας νοοτροπίας αντιπαράθεσης· ζητεί να προστατεύονται οι θρησκευτικές μειονότητες στη Σερβία και το Κόσοβο και να διασφαλίζεται η πρόσβαση σε τόπους λατρείας·

Κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις

84. υπενθυμίζει ότι η στήριξη που παρέχεται από το σχέδιο μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης εξαρτάται από την τήρηση ουσιαστικών δημοκρατικών μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένων του πολυκομματικού κοινοβουλευτικού συστήματος, των ελεύθερων και δίκαιων εκλογών, του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης, της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας, του κράτους δικαίου, της εκπλήρωσης όλων των υποχρεώσεων στον τομέα των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων, και της εποικοδομητικής συμμετοχής στην εξομάλυνση των σχέσεων με το Κόσοβο· σημειώνει με ανησυχία ότι, τον Ιανουάριο του 2026, η Επιτροπή ενέκρινε, παρ’ όλα αυτά, την πρώτη αποδέσμευση κονδυλίων προς τη Σερβία στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια· καλεί την Επιτροπή να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο εκπληρώθηκαν οι προϋποθέσεις· σημειώνει ότι η παροχή κονδυλίων στη Σερβία στέλνει λάθος μήνυμα σε άλλες χώρες που επιθυμούν να προσχωρήσουν στην ΕΕ, καθώς υποδηλώνει ότι τα κονδύλια της ΕΕ μπορούν να αποκτηθούν χωρίς πραγματική πρόοδο όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με την προσχώρηση· πιστεύει ότι η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση θα πρέπει να στηρίζει καλύτερα τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις της χώρας· ζητεί να αναπρογραμματιστεί η σχετική υφιστάμενη και μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ ώστε να ανακατευθυνθούν περισσότερα κονδύλια προς τη στήριξη δικαστικών μεταρρυθμίσεων, μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και του ανεξάρτητου πολιτιστικού τομέα, προκειμένου να υποστηριχθεί το κρίσιμο έργο τους· τονίζει ότι η στήριξη που διοχετεύεται μέσω της σερβικής κυβέρνησης θα πρέπει να ανασταλεί αμέσως, δεδομένης της απουσίας σαφούς και αξιόπιστης προόδου στους τομείς του κράτους δικαίου, της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης και των εκλογικών συνθηκών·

85. σημειώνει ότι η διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ βασίζεται στην προσέγγιση της εθνικής νομοθεσίας με το κεκτημένο της ΕΕ· τονίζει την ανάγκη να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και τη δημόσια διοίκηση και για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων περιορισμών της διοικητικής ικανότητας με συνεχείς ενωσιακές επενδύσεις σε ποιοτικά πλαίσια ανάπτυξης ικανοτήτων και ανταλλαγής γνώσεων· καλεί τη Σερβία να εντείνει τις προσπάθειες και να αυξήσει τις επενδύσεις στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των παραμεθόριων περιοχών της ώστε να αντιμετωπίσει την πληθυσμιακή συρρίκνωση και να διασφαλίσει την πρόσβαση των κατοίκων σε βασικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματικών ευκαιριών, της υγειονομικής περίθαλψης και της εκπαίδευσης·

86. καλεί την ΕΕ και τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και των ομολόγων της στα Δυτικά Βαλκάνια και να συνάψουν ταχέως διμερή συμφωνία συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να ασκεί αποτελεσματικά τις αρμοδιότητές της όσον αφορά τα κονδύλια του ΜΠΒ ΙΙΙ και της διευκόλυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια στις αποδέκτριες χώρες· ζητεί η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του μελλοντικού μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη» να εκταμιεύεται υπό αυστηρούς όρους όσον αφορά το κράτος δικαίου·

87. εκφράζει την ανησυχία του για την κλίμακα και το πεδίο εφαρμογής των ανατεθειμένων συμβάσεων που εξαιρούνται από το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις·

88. επιδοκιμάζει την πρόταση της Επιτροπής για έναρξη διαπραγματεύσεων με τη Σερβία και άλλες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων με σκοπό την ενσωμάτωσή τους στο καθεστώς περιαγωγής με χρέωση εσωτερικού της ΕΕ· τονίζει ότι η επέκταση του χώρου περιαγωγής με χρέωση εσωτερικού στα Δυτικά Βαλκάνια θα αποφέρει απτά οφέλη τόσο για τους πολίτες όσο και για τις επιχειρήσεις, προωθώντας τις διαπροσωπικές επαφές, ενισχύοντας τους οικονομικούς δεσμούς, στηρίζοντας τις εκπαιδευτικές ανταλλαγές και διευκολύνοντας τον τουρισμό· ζητεί την ταχεία έγκριση των διαπραγματευτικών εντολών και την έγκαιρη σύναψη διμερών συμφωνιών με τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων·

89. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι τράπεζες στη Σερβία άρχισαν επίσημα να εκτελούν διασυνοριακές συναλλαγές σε ευρώ μέσω του συστήματος του ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ (SEPA)·

90. σημειώνει με λύπη τις δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Σερβία λόγω της γήρανσης του πληθυσμού και των χαμηλών ποσοστών γεννήσεων, οι οποίες επιδεινώνονται από την έξοδο των νέων λόγω πολιτικών αβεβαιοτήτων και κοινωνικοοικονομικών δυσκολιών·

91. καλεί τη Σερβία να ενισχύσει την προστασία της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία με τη θέσπιση ειδικών εθνικών πολιτικών για τους ψυχοκοινωνικούς και αναδυόμενους κινδύνους, μεταξύ άλλων στην οικονομία της περιστασιακής απασχόλησης και στην οικονομία των πλατφορμών, καθώς και με τη διασφάλιση του αποτελεσματικού δικαιώματος των εργαζομένων στην αποσύνδεση· καλεί τη Σερβία να διασφαλίσει ότι οι οικιακοί βοηθοί καλύπτονται πλήρως από τη νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και προστατεύονται αποτελεσματικά στην πράξη, μεταξύ άλλων μέσω κατάλληλων μηχανισμών επιθεώρησης εργασίας και επιβολής· καλεί τη Σερβία να διασφαλίσει ίση αμοιβή μεταξύ γυναικών και ανδρών με τη θέσπιση αποτελεσματικών μέτρων ικανών να επιτύχουν μετρήσιμη πρόοδο όσον αφορά τη μείωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων·

92. καλεί τη Σερβία να ευθυγραμμίσει τη νομοθεσία της σχετικά με το δικαίωμα στην απεργία με τα πρότυπα της ΔΟΕ· καλεί τη Σερβία να εντείνει τις προσπάθειες για τη μείωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην απασχόληση και να προωθήσει την επίτευξη μετρήσιμης προόδου όσον αφορά την εκπροσώπηση των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις·

93. σημειώνει ότι ο κοινωνικός διάλογος και η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους παραμένουν ανεπαρκείς και καλεί τις αρχές να ενισχύσουν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, στη νομοθεσία και στην πράξη, και να χρησιμοποιήσουν τη διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια για τη στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους· σημειώνει ότι η εκταμίευση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια πρέπει να εξακολουθήσει να εξαρτάται από τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στην κατάρτιση του θεματολογίου μεταρρυθμίσεων·

94. επαναλαμβάνει την ανάγκη να ενισχύσει η Σερβία τη διαφάνεια όσον αφορά την εξέταση των άμεσων ξένων επενδύσεων·

Ενέργεια, περιβάλλον, βιώσιμη ανάπτυξη και συνδεσιμότητα

95. σημειώνει τις πολιτικά ευαίσθητες εξελίξεις όσον αφορά την εταιρεία πετρελαίου και φυσικού αερίου Naftna Industrija Srbije (NIS) και τον μετασχηματισμό της ιδιοκτησιακής δομής της, υπό το πρίσμα των κυρώσεων που επιβλήθηκαν από τις Ηνωμένες Πολιτείες και της απόκτησης πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της NIS από τις ρωσικές εταιρείες Gazprom και Gazprom Neft· σημειώνει τη δέσμευση και την υποστήριξη της ΕΕ και της Κροατίας για την εξεύρεση βιώσιμης λύσης σε αυτήν την κρίση· θεωρεί ότι η απεξάρτηση της Σερβίας από τη ρωσική ενέργεια αποτελεί βασικό στόχο της πολιτικής ασφαλείας·

96. καλεί τις σερβικές αρχές να εντείνουν επειγόντως τις προσπάθειες για τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού με φυσικό αέριο, μεταξύ άλλων μέσω της ενισχυμένης περιφερειακής διασυνδεσιμότητας, των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της ευθυγράμμισης με τη στρατηγική ενεργειακής διαφοροποίησης της ΕΕ· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, παρά τις προσπάθειες της Σερβίας να διαφοροποιήσει τον ενεργειακό της εφοδιασμό απομακρυνόμενη από τη Ρωσία, οι πρόσφατες συνομιλίες οδήγησαν σε μια νέα συμφωνία εισαγωγής φυσικού αερίου με τη Ρωσία, υπονομεύοντας την πρόοδο της χώρας προς την ευθυγράμμιση με την ενεργειακή πολιτική της ΕΕ και εγείροντας σοβαρά ερωτήματα σχετικά με τη δέσμευση της Σερβίας να μειώσει τη στρατηγική της εξάρτηση από τις ρωσικές πηγές ενέργειας· σημειώνει ότι η ενεργειακή διαφοροποίηση μπορεί να θεωρηθεί μέρος του στρατηγικού προσανατολισμού της χώρας·

97. επαναλαμβάνει τη σημασία της προστασίας των περιβαλλοντικών προτύπων στη Σερβία, ιδίως όσον αφορά τα εξορυκτικά έργα, με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων των τοπικών κοινοτήτων·

98. καλεί τη Σερβία να ελέγχει και να αξιολογεί δεόντως και με διαφάνεια τις εισερχόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις, ιδίως όσον αφορά τα περιβαλλοντικά πρότυπα και τη βιωσιμότητα· εκφράζει

την ανησυχία του για την αναφερόμενη υποβάθμιση του περιβάλλοντος και τις κοινωνικές επιπτώσεις που συνδέονται με εξορυκτικά έργα μεγάλης κλίμακας, καθώς και για τις σοβαρές επιπτώσεις που έχουν στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία οι εξορυκτικές και βιομηχανικές δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν Κινέζοι επενδυτές και οι οποίες έχουν οδηγήσει σε εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης χαλκού, χρυσού και άλλων σπάνιων υλικών στους δήμους Bor και Majdanpek· τονίζει ότι η Σερβία πρέπει να διαφυλάξει πλήρως τη συνταγματική της τάξη, να διασφαλίσει την αυστηρή συμμόρφωση με τα περιβαλλοντικά πρότυπα και να προστατεύσει τα δικαιώματα των τοπικών και εθνικών μειονοτικών κοινοτήτων κατά την έγκριση και την υλοποίηση τέτοιων έργων· καλεί τις σερβικές αρχές να διασφαλίσουν πλήρη διαφάνεια, λογοδοσία και δέουσα επιμέλεια στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, ιδιωτικοποίησης και συμβάσεων παραχώρησης στις οποίες συμμετέχουν ξένες εταιρείες κρατικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων Κινέζων αναδόχων·

99. εκφράζει την ανησυχία του για τους πρόσφατους αποκλεισμούς στα σημεία διέλευσης των συνόρων προς τον χώρο Σένγκεν από επαγγελματίες οδηγούς από χώρες των Δυτικών Βαλκανίων σε σχέση με την εφαρμογή του συστήματος εισόδου/εξόδου της ΕΕ (ΣΕΕ), οι οποίοι απειλούν τα μέσα διαβίωσης των ανθρώπων στις υποψήφιες χώρες και ενδέχεται να διαταράξουν τις αλυσίδες εφοδιασμού στην ΕΕ· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, πιθανές ρεαλιστικές και νομικά ορθές λύσεις που να εξισορροπούν τη λειτουργική πραγματικότητα στον τομέα των μεταφορών με την ανάγκη διατήρησης της ακεραιότητας του κεκτημένου του Σένγκεν, εξασφαλίζοντας κατάλληλες εγγυήσεις και αποτρέποντας τυχόν καταχρήσεις·

100. καλεί τη Σερβία να εντείνει τις προσπάθειές της για τη μεταφορά του σχετικού περιβαλλοντικού και κλιματικού κεκτημένου και να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή των προτύπων προστασίας του περιβάλλοντος· προτρέπει τις σερβικές αρχές να βελτιώσουν τη διαφάνεια και την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων όλων των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των κινεζικών και ρωσικών επενδύσεων· επικροτεί την έγκριση του νόμου για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και του νόμου για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση· τονίζει, ωστόσο, ότι η αποτελεσματική εφαρμογή παραμένει απαραίτητη, ιδίως για να διασφαλιστεί ότι όλα τα έργα υπόκεινται σε πλήρεις και διαφανείς διαδικασίες εκτίμησης, ότι η συμμετοχή του κοινού είναι ουσιαστική και έγκαιρη, και ότι καμία διοικητική πρακτική δεν επιτρέπει στα έργα να παρακάμπτουν τον ολοκληρωμένο περιβαλλοντικό έλεγχο·

101. καλεί τη Σερβία να επιταχύνει την ευθυγράμμισή της με την οδηγία για τα πτηνά και την οδηγία για τους οικοτόπους και να εντείνει

σημαντικά τις προσπάθειες για τον προσδιορισμό και τον εκ των προτέρων χαρακτηρισμό τόπων για το δίκτυο Natura 2000, με σκοπό την εκπλήρωση των βασικών υποχρεώσεων βάσει του κεφαλαίου 27, καθώς και για την επέκταση και την αποτελεσματική διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της επιβολής του νόμου κατά των εγκλημάτων εις βάρος άγριων ειδών· εκφράζει την ανησυχία του για τις αυξανόμενες πιέσεις που ασκούνται από τις εξορυκτικές βιομηχανίες σε περιοχές βιοποικιλότητας υψηλής αξίας, συμπεριλαμβανομένων των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων παλαιών δασών· εκφράζει εκ νέου τη λύπη του για τη μη ανάληψη δράσης σχετικά με τη ρύπανση, μεταξύ άλλων στον ποταμό Dragovishtitsa, από ορυχεία που λειτουργούν στην περιοχή, καθώς και για τις επιβλαβείς επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων της περιοχής και στο περιβάλλον·

°

° °

102. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στην Επιτροπή, στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, καθώς και να μεριμνήσει για τη μετάφρασή του στη σερβική γλώσσα και για τη διαβίβασή του στον Πρόεδρο, την κυβέρνηση και την Εθνοσυνέλευση της Σερβίας.